

Human beings and the challenges of the contemporary world

IV International
Interdisciplinary
Academic Conference

Polish University Abroad (PUNO)
11-12th June 2022 London – Online

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

Człowiek wobec wyzwań współczesności

11-12 czerwca 2022

LONDYN 2022

SPIS TREŚCI

O KONFERENCJI	3
TEMAT KONFERENCJI	4
KOMITETY	5
KOMITET NAUKOWY	5
KOMITET ORGANIZACYJNY	6
ABSTRAKTY	7

O KONFERENCJI

Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa, kierowana jest szczególnie do badaczy rozpoczynających swoją karierę naukową. Organizowana jest przez doktorantów interdyscyplinarnego Studium Doktoranckiego Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie (PUNO).

Jako wydarzenie cykliczne umożliwia młodym naukowcom zarówno prezentowanie postępów w prowadzonych przez siebie badaniach, jak także uczestniczenie w organizacji konferencji i nabywanie niezbędnych umiejętności.

Ważnym elementem tych spotkań jest wymiana doświadczeń z naukowcami reprezentującymi różne dziedziny i dyscypliny naukowe, co pozwala spojrzeć na proponowane tematy konferencyjne z różnorodnych perspektyw. Interdyscyplinarność staje się inspiracją do krytycznego myślenia, weryfikowania wyników badań oraz rekonesansu w obszarach nauki spoza kręgu własnych pól badawczych.

Konferencja Czerwcową rokrocznie zaprasza także do współuczestnictwa pracowników naukowych i doktorantów z całego świata. Integruje środowisko akademickie, dążąc do stworzenia platformy współpracy dla interdyscyplinarnych zespołów badawczych, których celem jest międzynarodowa wymiana doświadczeń i dalszy rozwój prowadzonych przez siebie badań. Stałym elementem wydarzeń pokonferencyjnych jest przygotowywanie do druku publikacji, najczęściej w ramach działalności wydawnictwa naukowego PUNO Press, ale także z uwzględnieniem deklaracji wydawniczych współorganizatorów konferencji.

TEMAT KONFERENCJI

Człowiek od początku swojego istnienia zмага się z wyzwaniami stawianymi przez czasy mu współczesne. Życie – prywatne, jak i społeczne – podlega permanentnym przemianom, a wahania te przynoszą kolejne napięcia, antagonizmy i kryzysy.

Rozwój cywilizacji i technologii poszerza paletę potencjalnych problemów. Niekiedy stare wyzwania, nierozwiązane trudności i konflikty, powracają odziane w nowe szaty, przyjmują nowocześniejsze formy i metody burzenia harmonii i pokoju. Globalizacja i powszechny dostęp do mediów elektronicznych sprawiły, że wyzwanie rzucone konkretnej wspólnocie lokalnej jest omawiane na drugim końcu świata, że odległe w przestrzeni wydarzenia dzieją się na naszych oczach.

Citlali Rovirosa-Madrazo w książce *Żyjąc w czasie pożyczonym* (2010) twierdzi, że kryzysy mogą stać się dla nas „okazją do rozważenia i zmiany naszej sytuacji, do próby zrozumienia drogi, która doprowadziła nas tu, gdzie jesteśmy, i do zastanowienia się nad tym, co możemy zrobić, aby zmienić kierunek, w którym podążamy. Kryzys może otworzyć przed nami autentyczną szansę zyskania »nowej wiedzy« i wytyczenia nowych granic poznania o rzeczywistych konsekwencjach dla przebiegu przyszłych dociekań i dyskusji.”

I dzisiaj, po kolejnym globalnym krachu pojawiają się nowe wyzwania, ale i możliwości formułowania świata. Warto przyjrzeć się wypowiedziom naukowców, pisarzy, artystów, twórców kultury. Zapraszamy socjologów, psychologów, epidemiologów, historyków, menagerów, literaturoznawców oraz kulturoznawców do wspólnej dyskusji.

KOMITETY

Komitet naukowy

Przewodniczące

- dr n. zdr. **Grażyna Czubińska**, prof PUNO (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- dr hab. **Elżbieta Perzycka**, prof. US (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, Polska)

Członkowie

- dr hab. **Eunika Baron – Polańczyk**, prof. UZ (Uniwersytet w Zielonej Górze, Zielona Góra, Polska)
- dr hab. **Paweł Boski**, prof UH-SWPS (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa, Polska)
- dr **Wanyenda Chilimo** (Uniwersytet Techniczny w Mombasie, Mombas, Kenia)
- prof. **Rosita Deluigi** (Uniwersytet w Maceracie, Macerata, Włochy)
- dr **Priscilla Nyawira Gitonga** (Uniwersytet w Kenyatta, Kenyatta, Kenia)
- dr **Justyna Gorzkowicz** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- prof. **Jarek Janio** (Santa Ana College, Santa Ana, Stany Zjednoczone)
- dr **Agnieszka Barbara Jarvoll** (Uniwersytet Nord, Nesna, Norwegia)
- prof. dr hab. **Barbara Kromolicka** (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, Polska)
- dr hab. **Aleksandra Łukaszewicz**, prof AK (Akademia Sztuki, Szczecin, Polska)
- dr **Magdalena Łuźniak-Piecha** (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa, Polska)
- prof. **Ramon Felix Palau Martin** (Uniwersytet Rovira I Virgili, Tarragona, Hiszpania)
- prof. **John Mugubi** (Uniwersytet w Kenyatta, Kenyatta, Kenia)
- prof. **Stephen Muoki** (Uniwersytet w Pwani, Kilifi, Kenia)
- prof. **Sławomir Nasuto** (Uniwersytet w Reading, Wielka Brytania)
- dr **Ornat Turin** (Gordon College of Education, Haifa, Izrael)
- prof. **Jan Stebila** (Uniwersytet Jana Ewangelisty Purkyně w Ústí nad Labem)
- dr hab. **Wojciech Walat**, prof UR (Uniwersytet w Rzeszowie, Rzeszów, Polska)
- prof. **Jan Zalasiewicz** (Uniwersytet w Leicester, Leicester, Wielka Brytania)
- prof. **Anna Zembala** (Katolicki Uniwersytet Nauk Społecznych Nadrenii Północnej, Kolonia, Niemcy)

Komitet organizacyjny

Przewodnicząca

- mgr **Małgorzata Witkowska** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn); malgorzata.witkowska@puno.ac.uk

Wice-przewodniczący

- mgr **Agnieszka Gapińska** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn); agnieszka.gapinska@puno.ac.uk
- mgr **Adrian Ligeza** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn); adrian.ligeza@puno.ac.uk
- mgr **Urszula Walczak** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn); urszula.walczak@puno.ac.uk

Sekretariat

e-mail: june.conference@puno.ac.uk

- mgr **Adriana Górka** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Joanna Rachwał** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Urszula Walczak** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)

Grupa medialna

- mgr **Joanna Ogorzałek** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Agnieszka Pluta-Szkaradek** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Jarosław Solecki** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr inż. **Małgorzata Witkowska** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)

Edycja/Łamanie tekstu/Kontakt z mediami

- mgr **Agnieszka Gapińska** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Tomasz Dziwiński** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Katarzyna Karita** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)
- mgr **Adrian Ligeza** (Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Londyn, Wielka Brytania)

ABSTRAKTY

Eunika Baron-Polańczyk, dr hab. prof. UZ
Uniwersytet Zielonogórski, Polska

KORELACJA MIĘDZY OPINIAMI UCZNIÓW I NAUCZYCIELI NA TEMAT SFER I EFEKTÓW KORZYSTANIA Z TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ (RAPORT Z BADAŃ)

Streszczenie

Wystąpienie przedstawia fragment badań, diagnostyczno-korelacyjnych o charakterze ilościowo-jakościowym, ustalających kompetencje informacyjne uczniów w zakresie wykorzystywania metod i narzędzi ICT w kontekście nowych trendów technologicznych i towarzyszącym im przemianom cywilizacyjnym. Rozważane zagadnienia poszukują odpowiedzi na pytanie: Jaki jest związek pomiędzy opinią uczniów a spostrzeżeniami nauczycieli w zakresie obszarów i skutków stosowania ICT przez dzieci i młodzież? Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego (ankietę i wywiad) oraz metody statystyczne. Zbadano 2510 uczniów i 1110 nauczycieli (w Polsce). Interpretacja siły związku pomiędzy współwystępującymi zmiennymi – na podstawie uzyskanych wartości współczynników: korelacji (r) i determinacji (r^2) – w ogólnym ujęciu pozwalają stwierdzić m.in., że: 1) zauważalny jest pewien rozdźwięk między opinią uczniów a spostrzeżeniami nauczycieli w zakresie obszarów i skutków stosowania ICT przez dzieci i młodzież; 2) ustalone różnice (korelacja ujemna/negatywna w 6 przypadkach) i podobieństwa (korelacja dodatnia/pozytywna w 4 przypadkach) poglądów uczniów i nauczycieli wskazują na znaczące „odseparowanie” świata dzieci i młodzieży („My”) od świata nauczycieli („Oni”); 3) wyraźny związek (bardzo wysoki stopień zależności) pomiędzy opinią uczniów a spostrzeżeniami nauczycieli w zakresie obszarów i skutków stosowania ICT przez dzieci i młodzież, istnieje w trzech kategoriach: „operowanie informacją” ($r^2 = 0.79$; $r = 0.89$), „komunikacja sieciowa” ($r^2 = 0.78$; $r = 0.88$) oraz „zajęcia lekcyjne” ($r^2 = 0.70$; $r = -0.84$).

Słowa kluczowe: pedagogika mediów, badania diagnostyczno-korelacyjne, alfabetyzacja informacyjna, wykorzystanie metod i narzędzi ICT, korelacja między opiniami

Informacje o autorze

Eunika Baron-Polańczyk, profesor Uniwersytetu Zielonogórskiego, doktor habilitowany w Instytucie Pedagogiki. Kierownik Zakładu Mediów i Technologii Informacyjnych. Redaktor naczelny czasopisma „Edukacja humanistyczna” – półrocznika poświęconego zagadnieniom społecznym i pedagogicznym, wydawanego od 1999 roku. Członek Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Partnerstwa Lokalnego na rzecz poradnictwa zawodowego i Komitetu redakcyjnego półrocznika „Problemy Profesjologii”. Zainteresowania naukowe: pedagogika medialna oraz zastosowania ICT w edukacji. Koordynator międzynarodowego projektu i redaktor naukowy cyklu wydawniczego: ICT in Educational Design – Processes, Materials, Resources (od 2011). Merytoryczny ekspert i koordynator projektów realizowanych przez Akademię Programowania i Robotyki. Współredaktor

monografii *Wyzwania i dylematy edukacyjno-zawodowe* (od 2014). Autor następujących książek: *Multimedialne materiały dydaktyczne. Projektowanie i wykorzystywanie w edukacji techniczno-informatycznej* (2006), *Multimedialne materiały dydaktyczne w edukacji techniczno-informatycznej w szkole podstawowej i gimnazjum. Raport z badań* (2007), *Chmura czy silos? Nauczyciele wobec nowych trendów ICT* (2011), *The media literacy of children and young people* (2014), *Photography as visualisation of students' leisure time* (2015), *My i Oni. Uczniowie wobec nowych trendów ICT* (2018), *Reasons for using ICT by children and adolescents in their daily practice* (research report) (2019).

ORCID: 0000-0002-8163-5491

Email: e.baron@iibnp.uz.zgora.pl

Chen Chen, mgr

Uniwersytet w Ningbo, Chiny

PREFEROWANE FORMY EDUKACJI: OSOBISTE, HYBRYDOWE LUB ONLINE

Streszczenie

Z powodu wybuchu Covid 19 w ciągu ostatniego roku forma nauczania i uczenia się uległa drastycznej zmianie. Ludzie doświadczyli prawdziwej nauki na odległość na masową skalę. Prezentacja będzie skoncentrowana na preferowanych formach kształcenia w poglądach uczniów i nauczycieli.

Słowa kluczowe: formularz edukacyjny, formularz osobisty, hybrydowy, online

Informacje o autorze

Chen Chen uzyskała tytuł magistra pedagogiki ze specjalizacją w nauczaniu na Uniwersytecie Ningbo. Opublikowała artykuły poświęcone nauczaniu języka angielskiego w Chinach oraz edukacji online dla studentów w okresie COVID-19. Jej główne zainteresowania badawcze obejmują zaangażowanie rodziców w uczenie się i edukację medialną.

Email: 1392358961@qq.com

Aleksandra Cholewa-Domanagic, mgr

Uniwersytet Szczeciński, Polska

WDROŻENIE METODY BLOCKCHAIN W ODPOWIEDZIALNYM ŁAŃCUCHU DOSTAW W PRZEMYSŁE METALURGICZNYM, NA PRZYKŁADZIE ZINTEGROWANEGO PIONOWO PROJEKTU - LUNA SMELTER LTD. - HUTY CYNY W RWANDZIE

Streszczenie

Celem naukowym prowadzonych badań jest wypełnienie luki badawczej związanej z wykorzystaniem metody blockchain w ramach odpowiedzialnego łańcucha dostaw na przykładzie pionowo zintegrowanego projektu - LuNa

Smelter Ltd. - huty cyny w Rwandzie. Badania prowadzone są w ramach doktoratu wdrożeniowego realizowanego w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, we współpracy z ReAlloys, członkiem Grupy Luma Holding. Obecnie metoda blockchain została wdrożona głównie w odpowiedzialnym łańcuchu dostaw złota. W przypadku cyny przeprowadzono tylko jeden projekt pilotażowy w Peru (Projekt Dark White MineSpider), a jednocześnie nie ma projektów, których wyniki można by uznać za istotne naukowo, a zatem wiarygodne. Proponowana rozprawa powinna wypełnić istniejącą w tym obszarze lukę teoretyczną i empiryczną, ze szczególnym uwzględnieniem opracowania i wdrożenia nowych technik i narzędzi odpowiednich do zastosowania technologii blockchain w ramach odpowiedzialnego łańcucha dostaw. Bez odpowiedniego opracowania naukowego, uwzględniającego strategiczne znaczenie omawianego metalu, problem badawczy będzie się nasilał.

Cyna produkowana w Hucie LuNa, ze względu na jej pochodzenie (Region Wielkich Jezior) oraz sposób wydobycia ("górnictwo typu ASM"), należy do tzw. minerałów pochodzących z regionów ogarniętych konfliktami (eng. „conflict minerals”) i podlega odpowiednim rozporządzeniom dotyczącym tych kwestii (wytyczne OECD, amerykańska ustawa Dodd-Frank z dnia 21 lipca 2010 roku, rozporządzenie UE z dnia 1 stycznia 2021 roku). Celem badania jest sprawdzenie czy zastosowanie metody blockchain zarówno uprości, jak i zwiększy wiarygodność zebranych danych w ramach obowiązkowego badania DD (eng. „due diligence”) dla importerów i producentów tego metalu.

Słowa kluczowe: blockchain, odpowiedzialny łańcuch dostaw, „minerały z regionów ogarniętych konfliktami”

Informacje o autorze

Aleksandra Cholewa-Domanagic, Doktorantka Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego. Rozpoczęcie doktoratu 2021 (planowane ukończenie 2025) - doktorat wdrożeniowy. Dyrektor wykonawczy z udokumentowaną, ponad 10 letnią historią pracy w branży wydobywczej i metalurgicznej w Europie Środkowej, Bałkanach Zachodnich, jak i w Afryce. Doświadczenie w pracy analitycznej, dziennikarskiej, dyplomacji, jak i negocjacjach, niejednokrotnie prowadzonych w bardzo skomplikowanych i trudnych, powojennych realiach. W ramach realizowanych projektów kluczową wagę przykładam do kwestii zrównoważonego rozwoju, jak i proekologicznych innowacji. *Pro bono* realizuje szereg działań społecznych w Afryce Wschodniej i Europie, poświęconych kwestiom równości społecznej i równości płci. Aktywna członkini International Women in Mining. Pasjonatka historii i lingwistyki.

Doświadczenie zawodowe: Dyrektor ds. Inwestycji i Rozwoju Luma Holding Ltd. Członek Rady Nadzorczej Luna Smelter Ltd., Członek Zarządu Luma Africa Ltd., Członek Zarządu - The European Partnership for Responsible Minerals, Członek Komitetu Absolwentów przy International Women in Mining, Członek Rady Fundacji Afrika.

Email: aleksandra.cholewa-domanagic@phd.usz.edu.pl

Dariia Chuprii, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

PRZEDWOJENNY OBRAZ UKRAINY W OPINII POLSKICH I UKRAIŃSKICH STUDENTÓW

Streszczenie

W ostatnich latach rośnie zainteresowanie różnych grup społecznych, władz czy jednostek indywidualnych, kreowaniem wizerunku poszczególnych miejsc, regionów i całych krajów. Jednocześnie zwiększanie atrakcyjności tych jednostek terytorialnych, dla których ten wizerunek był samodzielnie kreowany za pomocą skutecznej strategii marketingowej, a zwłaszcza wytworzonej marki miejsca. Oczywistym jest to, że dla różnych grup, kategorii społecznościowych i narodowości ten wizerunek będzie się różnił, dlatego badania opinii i skojarzeń tych odmiennych stron są ważnym początkiem każdego procesu stworzenia marki danego państwa. Tożsamość państwa zaczyna się od tego, w jaki sposób mieszkańcy i rezydenci identyfikują i wyróżniają swój kraj. To jest zespół atrybutów, cech i elementów, którymi jest on opisany i przedstawiony. Wizerunek, z kolei, tworzy się z kluczowych elementów tej tożsamości i potencjalnie, wewnętrzny wizerunek może kształtować opinię zewnętrzną o państwie. Ze względu na aktualność tematu prowadzono badania ankietowe nad wizerunkiem państwa Ukrainy i starano się ujawnić ówczesną markę tego kraju na arenie międzynarodowej. Celem badań było poznanie opinii studentów z Ukrainy i Polski na temat państwowej marki Ukrainy. Ponadto za ważny cel uznano wyjaśnienie i porównanie wewnętrznego i zewnętrznego wizerunku kraju. Zakres tematyczny badań porównawczych dotyczył studentów wszystkich wydziałów Uniwersytetu Szczecińskiego (Polska) oraz Wydziału Narodowego Uniwersytetu

im. Y. Fedkovycha w Czerniowcach (Ukraina). Obecna sytuacja polityczna kardynalnie zmienia podstawy oceny wizerunku kraju Ukraina na arenie międzynarodowej. Jesteśmy na etapie tworzenia nowych elementów kształtujących wizerunek narodu tego kraju. Opisane powyżej badania ankietowe mogą zatem stanowić punkt wyjścia do analizy porównawczej i oceny dynamiki tworzenia nowej, współczesnej marki Ukraina.

Słowa kluczowe: Ukraina, wizerunek, narodowa marka

Informacje o autorze

Dariia Chuprii, absolwentka Uniwersytetu Szczecińskiego. W badaniach w ramach pracy magisterskiej zajmowała się tematem marketingu narodowego i marką państwa Ukraina. Obecnie zmienia kierunek badań na rzecz tematu akulturacji Ukraińskich migrantów w Polsce – perspektywa geograficzna. Razem z zespołem naukowym, w ramach projektu RID (Doskonalenie jakości badań naukowych w naukach ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem sektora usług) realizuje badania (wywiady pogłębione) w wyżej opisanym temacie.

Email: dariia.chuprii@phd.usz.edu.pl

Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, prof. dr.hab
Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Polska

**SPOSOBY KOMUNIKOWANIA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO CENTRUM ONKOLOGII W KIELCACH
Z PACJENTAMI NIE TYLKO W CZASIE PANDEMII**

Streszczenie

Referat przedstawia bezpłatny kwartalnik „Amicus”, wydawany od 2015 roku do dziś w 3000 tysiącach egzemplarzy przez Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach, skierowany do pacjentów tej placówki. Celem uruchomienia tej formy komunikacji jest zaznajamianie pacjentów z profilem jej działania, poszczególnymi oddziałami, profilaktyką badań klinicznych, diagnostyką, sposobami leczenia (chirurgia, radio- i chemioterapia, hormonoterapia, immunoterapia), lekarzami specjalistami, wielodyscyplinarnymi zespołami terapeutycznymi, które opracowują plany leczenia pacjentów, telepatologią - czyli systemami informatycznymi w medycynie, zdrowym trybem życia i odżywiania, psychoonkologią, odbywającymi się konferencjami i sympozjami naukowymi, opieką pielęgniarską, rehabilitacją, prawami pacjentów. Jest to swoisty przyjaciel-przewodnik dla wystraszonych często diagnozą ludzi. Prezentowane są wywiady z wyleczonymi lub będącymi w trakcie leczenia znanymi ludźmi świata kultury, nauki, w tym z lekarzami medycyny, zachęcające do badań profilaktycznych oraz do optymistycznego nastawienia do leczenia. Celem głównym jest oswojenie pacjentów z lękiem przed chorobą, który często wynika z niewiedzy. Od marca 2020 roku tematy związane z pandemią Covid-19 dotyczą profilaktyki szczepień przeciwko wirusowi oraz różnych powikłań po przebytej chorobie.

Słowa kluczowe: "Amicus", quarterly, Świętokrzyskie Center of Oncology, Kielce; 2015-2021

Informacje o autorze

Jolanty Chwastyk-Kowalczyk, prof. dr hab., pracuje w Katedrze Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. W latach 2009-2012 pełniła funkcję zastępcy dyrektora do spraw naukowych, a w latach 2012-2016 - dyrektora macierzystego Instytutu. Od 2012 roku kierownik Zakładu Dziennikarstwa, a od 2020 - po reorganizacji - kierownik Zakładu Komunikacji Społecznej. Jej polem badawczym jest prasa wychodźcza i emigracyjna oraz media w procesie zmian, szczególnie w Wielkiej Brytanii. Autorka ponad 160 artykułów naukowych oraz dziesięciu publikacji zwartych:

* „Bluszcz” w latach 1918-1939. *Tematyka społeczna oraz problemy kultury i literatury*, Kielce 2003, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej,

* Londyński „Dziennik Polski” 1940-1943, Kielce 2005, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej,

* Londyński „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza 1944-1989. *Gazeta codzienna jako środek przekazu komunikatów kulturowych*, Kielce 2008, Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego,

**Katyń, Dipisi, PKPR na łamach polskich czasopism uchodźczych*, Kielce 2011, Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego.

* *Obraz edukacji Polaków na obczyźnie na łamach czasopism emigracyjnych*, Kielce 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego,

* *„Technika i Nauka” - elitarnie czasopismo Stowarzyszenia Techników Polskich w Wielkiej Brytanii*, Kielce 2015, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

* *Londyński „Nowy Czas” na początku XXI wieku*, Kielce 2019, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

* *Londyński „Pamiętnik Literacki”- organ Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie - w latach 1976-2018*, Kielce 2019, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

* *Polskie dziennikarki na emigracji w XX i XXI wieku*, Kielce 2021, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

**„Pro Libris”. Lubuskie Czasopismo Literacko-Kulturalne (2001-2021)*, Warszawa 2022, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Członek (od 2010), Komisji Prasoznawczej PAN Oddział Kraków, od marca 2015 Członek Zarządu tej Komisji; profesor afiliowany PUNO w Londynie. Od 2012 - redaktor naczelna wznowionych „Zeszytów Naukowych PUNO” [Londyn]. W latach 2008-2017 - Sekretarz naukowy i współredaktor „Rocznika Bibliologiczno-Prasoznawczego” [Kielce]. Członek Rady Naukowej czasopism: „Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobięcych” [Białystok], „Przegląd Polsko-Polonijny” [Bielsko-Biała], „Przegląd Biblioteczny” [Warszawa], „Polonia Inter Gentes” [Lublin], „Rocznik Ostrowiecki” [Ostrowiec Świętokrzyski]. Brała czynny udział kilkudziesięciu konferencjach naukowych krajowych o zasięgu międzynarodowym i zagranicznych, których tematyka obejmuje medioznawstwo, politologię, socjologię, historię, bibliologię, pedagogikę. Prowadzi tematyczne seminaria magisterskie i doktoranckie o tematyce emigracyjnej na UJK oraz PUNO.

Email: jolanta.chwastyk-kowalczyk@ujk.edu.pl

Aleksander Cywiński, dr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

PREFEROWANE FORMY KSZTAŁCENIA W OPINII STUDENTÓW W POLSCE

Streszczenie

We wrześniu 2021 roku przeprowadzono ankietę studencką. Spośród studentek i studentów, którzy odpowiedzieli na pytanie „Którą z form studiowania wybrałaby Pani/ Pan w nadchodzącym roku akademickim?” 28,3 % (466) stacjonarną formę, 30,2 % (497) hybrydową, 41,6 % (684) wybrało formę online. Ponadto studenci zostali poproszeni o uzasadnienie swoich wyborów. W wyniku przeprowadzonych badań wyłonił się zróżnicowany obraz opinii na temat preferowanych form nauczania.

Słowa kluczowe: student, formy nauczania, wyższa edukacja

Informacje o autorze

Aleksander Cywiński, doktor nauk społecznych w zakresie pedagogiki, prawnik, pedagog. Pracuje w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego. W przeszłości kurator sądowy dorosłych, obecnie nauczyciel akademicki. Zajmuje się zagadnieniami praw człowieka, prawa rodzinnego, funkcjonowania służby kuratorskiej. Niektóre z jego publikacji to: *Solitude of the United Kingdom towards Europe: notes from my Diary* (2020), *Poszukiwanie alternatywy: przykład korzystającej rodziny* (2020), *Wzajemne reprezentacje społeczne kuratorów zawodowych dla dorosłych i ich podopiecznych* (2018), *Władza rodzicielska z perspektywy pedagogicznej* (2015), *Stosunki pomiędzy rodzicami i dziećmi w perspektywie historycznej-prawnej* (2014).

ORCID: 0000-0002-3945-9607

Email: aleksander.cywinski@usz.edu.pl

Grażyna Czubińska, dr, prof. PUNO

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

CZEGO BOJĄ SIĘ POLACY W ZWIĄZKU Z PANDEMIA KORONAWIRUSA W WIELKIEJ BRYTANII?

Streszczenie

Pierwszy etap badań został przeprowadzony metodą CAWI (Computer-Assisted Web Interview) wśród Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii w kwietniu i maju 2020 roku. Do badania wówczas przystąpiło 507 respondentów – 62% kobiet i 38% mężczyzn. Średnia wieku respondentów to 40 lat, mieszkający w wielkim mieście (powyżej 500 tys. mieszkańców) – 52%, najczęściej w wynajmowanym mieszkaniu lub domu (52%) z wykształceniem wyższym (49%) lub średnim (30%). Zebrane wyniki pokazały, że Polacy mieszkający w Wielkiej Brytanii w pierwszej fali epidemii najbardziej obawiali się, że przez pandemię długo nie będą mogli zobaczyć bliskich mieszkających w Polsce (68%), kryzysu finansowego i załamania rynku (68%), że ktoś bliski z Polski zachoruje na koronawirusa (65%), paniki i nieracjonalnych zachowań innych ludzi (58,5%), że sytuacja finansowa osób mi bliskich ucierpi podczas epidemii (58%) i zmian trybu życia, który pociąga za sobą epidemia (58%). Kolejny lęk to obawa, że szpitale będą przepełnione i system zdrowia okaże się niewydolny (54%) i że niektórzy ludzie nie zastosują się do zaleceń i wirus będzie rozprzestrzenił się zbyt szybko. Obawiali się także zmian trybu życia, który pociąga za sobą epidemia (52%). Drugi etap badania w ostatniej fazie pandemii właśnie trwa.

Słowa kluczowe: Polacy, Wielka Brytania, pandemia Covid-19, niepokój

Informacje o autorze

Grażyna Czubińska, Prof. PUNO, dr nauk o zdrowiu – pełni funkcję Dziekana Wydziału Nauk Społecznych Polskiego oraz prorektora Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie. Publikuje i komentuje prace w zakresie zdrowia seksualnego, zarówno w mediach polskich, jak i polonijnych w Wielkiej

Brytanii. Prowadzi poradnictwo przeciwdziałania i rozwiązywania kryzysów oraz problemów indywidualnych, partnerskich, małżeńskich, rodzinnych. Jej zainteresowania badawcze oscylują wokół uwarunkowań emigracyjnych zachowań człowieka, zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, problematyki gender i zapobiegania kryzysom w związkach. Jest autorką m.in. rozległych badań *Emigracja i zmiana otoczenia etniczno-kulturowego jako czynnik wpływający na modyfikowanie się postaw i zachowań seksualnych Polaków w Wielkiej Brytanii po 2004 roku*. Jest też współautorką badań dotyczących wpływu Brexitu na Polonię i polskie rodziny oraz badań nad lękami i zachowaniami Polaków w czasie pierwszej fali pandemii Covid-19 CoronaHelpLine. Opracowuje programy profilaktyczne, kształci kadrę profilaktyków i doradców rodzinnych w ramach studiów podyplomowych PUNO – psychologii stosowanej, seksuologii społecznej, mediacji i negocjacji, interwencji kryzysowej, zdrowia publicznego oraz szkoły trenerów.

ORCID: 0000-0001-5993-536X

Email: grazyna.czubinska@puno.ac.uk

Huynh Thi My Duyen, mgr

Tay Do University, Wietnam.

Pham Lan Anh, mgr

Can Tho University, Wietnam

SPOSTRZEŻENIA UCZNIÓW NA TEMAT UCZENIA SIĘ KULTURY W KLASACH EFL

Streszczenie

W dzisiejszych czasach, wraz z trendem globalizacji, angielski jest uważany za język międzynarodowy, powszechnie używany w różnych dziedzinach. Do prawidłowej komunikacji uczący się angielskiego potrzebują nie tylko dobrych umiejętności językowych, ale także kompetencji międzykulturowych, ponieważ język jest częścią kultury, a kultura jest częścią języka (Brown, 2007). Świadomość roli kultury i posługiwanie się odpowiednim kulturowo językiem angielskim staje się konieczna dla uczących się języka angielskiego. Dlatego w nauczaniu i uczeniu się języka angielskiego jako języka obcego (EFL) nastąpiło przesunięcie od tradycyjnego do międzykulturowego stanowiska (Doan, 2014). W Wietnamie trend ten doprowadził do wezwania do wprowadzenia innowacji w programach nauczania (Ho & Ton, 2020). Jednak nadal istnieje luka kulturowa w większości materiałów anglojęzycznych wykorzystywanych do nauczania języka angielskiego na uniwersytetach w Wietnamie (Do, 2020). To zaowocowało uzasadnieniem dla tego badania, które miało na celu określenie percepcji uczniów i ich oczekiwań dotyczących uczenia się kultury na zajęciach EFL. Badania opisowe przeprowadzono z udziałem 130 juniorów studiów anglojęzycznych z uniwersytetu w delcie Mekongu w Wietnamie. Wyniki ankiety wskazały, że prawie wszyscy uczniowie doceniają integrację kulturową w klasach EFL, ponieważ wierzą, że może to pomóc im rozwinąć ich międzykulturową wiedzę, umiejętności, postawę i świadomość skutecznego porozumiewania się w języku docelowym. Stwierdzono również, że wielu respondentów spodziewało się spędzać więcej

czasu na nauce kultury oraz integrowaniu języka i kultury, a nie na nauce jednego przed drugim. Większość studentów biorących udział w badaniu wolała uwzględnić kultury docelowe w swoich materiałach językowych. Jednak wielu z nich przyznało również, że nie należy lekceważyć włączenia kultury źródłowej. Oznacza to, że istnieje wysokie oraz pilne zapotrzebowanie na integrację kulturową w klasach EFL; jak także, że wielokulturowość jest doceniana, chociaż priorytetem są kultury docelowe.

Słowa kluczowe: angielski jako język obcy, nauczanie i uczenie się, kultura

Informacje o autorze

Huynh Thi My Duyen jest wykładowcą języka angielskiego na Wydziale Języków Obcych Uniwersytetu Tay Do w Wietnamie. Uczy podstawowego języka angielskiego, języka angielskiego do specjalnych celów oraz przedmiotów z zakresu językoznawstwa. Jej główne obszary badawcze obejmują zagadnienia związane z TESOL, praktykę w klasie oraz językoznawstwo.

Email: htmduyen@tdu.edu.vn

Pham Lan Anh jest wykładowczynią języka angielskiego w School of Economics na Uniwersytecie Can Tho w Wietnamie. Uczy podstaw języka angielskiego oraz języka angielskiego dla różnych grup zawodowych. Prowadziła również kursy doskonalenia zawodowego w innych prowincjach w delcie Mekongu na południu Wietnamu. Jej zainteresowania naukowe i badawcze obejmują ocenę języka angielskiego, praktyki klasowe i nauczanie języka angielskiego.

Email: planh@ctu.edu.vn

Tomasz Dziwiński, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

Dorota Janczak, mgr

Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów, Polska

CZEGO POWINNIŚMY NAUCZAĆ W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH – MYŚLENIA KOMPUTACYJNEGO CZY MYŚLENIA FILOZOFICZNEGO?

Streszczenie

Nauczanie uczniów myślenia to bardzo popularne trendy edukacyjne współczesnych czasów. Myślenie krytyczne, myślenie kreatywne, twórcze myślenie, myślenie komputacyjne i/lub filozoficzne, to najnowsze strategie odkrywania nowych sposobów nauczania myślenia. Jakość naszego życia i współczesnej edukacji zależy od jakości naszego myślenia. Celem naszej pracy jest ocena metod nauczania myślenia na przykładzie dwóch różnych strategii; myślenia komputacyjnego i myślenia filozoficznego. Myślenie komputacyjne to zestaw metod rozwiązywania problemów, które obejmują wykorzystanie podstawowych pojęć informatyki; myślenie algorytmiczne, ocena, dekompozycja, abstrakcja i uogólnianie. Celem zastosowania tego typu strategii jest skoncentrowanie się na znajdowaniu skutecznych rozwiązań problemów. Myślenie filozoficzne polega na

zglobianiu najbardziej podstawowych idei i problemów życia codziennego oraz doskonaleniu własnego sposobu myślenia i rozumowania – aby lepiej zrozumieć siebie jako osobę myślącą i krytyczną oraz być w posiadaniu narzędzi służących zrozumieniu świata. Zasadniczo istnieją dwa różne podejścia do sposobów nauczania myślenia: zintegrowane z przedmiotami szkolnymi i poza nimi, nauczane w ramach odrębnych zajęć. Bardzo ważnym elementem, determinującym końcowy efekt jest wybór strategii edukacyjnej. Naszym zdaniem skuteczna strategia zakłada większe skupienie wysiłków na tym jak uczniowie się uczą, na ich procesach myślowych, niż koncentrowanie się na tym, ile informacji uczeń jest w stanie przyswoić. Naszym zdaniem ważny jest zatem nie tylko jakiego rodzaju myślenia uczymy, ale również sposób w jaki to robimy. Wierzymy, że myślenie komputacyjne może być częścią procesu nauczania myślenia filozoficznego. Sukces tego typu edukacji, integrującej obydwie typy myślenia, zależy od sposobu, w jaki zorganizujemy środowisko, w którym nasi uczniowie będą w nim uczestniczyli. Wierzymy, że skuteczna edukacja to nie tylko rozwój umiejętności poznawczych, rozumienia i skupienia się na sposobach rozwiązywania problemów, które wydaje się być głównym osiągnięciem praktyki myślenia komputacyjnego, ale przede wszystkim tworzenie wrażliwych, pełnych pasji, otwartych na dialog, potrafiących myśleć krytycznie i ciekawych świata członków społeczności.

Słowa kluczowe: myślenie komputacyjne, myślenie filozoficzne, edukacja, myślenie krytyczne, nauczanie

Informacje o autorze

Tomasz Dziwoński, absolwent Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, doktorant Polskiego Uniwersytetu Na Obczyźnie w Londynie

Email: tomasz.dziwinski@puno.ac.uk

Dorota Janczak, nauczyciel-konsultant oraz kierownik Pracowni Dydaktyki Cyfrowej w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie. Specjalista od wykorzystania TIK w edukacji. Trener i certyfikowany metodyk zdalnego nauczania. Autor wielu szkoleń dla nauczycieli różnych przedmiotów i etapów edukacyjnych, w szczególności szkół podstawowych. Specjalizuje się w użyciu TIK w edukacji medialnej i interkulturowej prowadząc szereg kursów z tego obszaru. Promuje wśród nauczycieli nowe technologie i nowe podejścia do nauczania. Autor publikacji i artykułów edukacyjnych mających na celu wspieranie nauczycieli w ich pracy z uczniami z pomocą nowych technologii.

Email: dorota.janczak@oeiizk.waw.pl

Grażyna Erenc-Grygoruk, dr
Zachodniopomorska Szkoła Biznesu, Polska

POLSKA SZKOŁA W OBLICZU UKRAIŃSKICH UCZNIÓW

Streszczenie

Celem prezentacji jest przedstawienie polskiej przestrzeni edukacyjnej do funkcjonowania dzieci/uczniów ukraińskich. Przy opracowaniu artykułu zastosowano metodę autoetnografii ewokatywnej, w której używa się specyficznego (osobistego) typu narracji opartego na emocjach i przeżyciach badacza. Finałem stały się uogólnienia wysunięte na podstawie refleksji autora - nauczyciela klas I-III, które powinny skłaniać do głębszych przemyśleń nad przygotowaniem polskiej oświaty do przyjęcia obcokrajowców.

Słowa kluczowe: szkoła polska, uczeń ukraiński, cudzoziemiec, autoetnografia

Informacje o autorze

Grażyna Erenc-Grygoruk, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki (Uniwersytet Szczeciński); wykładowca w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie i Wyższej Szkole Humanistycznej TWP w Szczecinie, nauczyciel dyplomowany klas I-III Szkoły Podstawowej nr 10 w Szczecinie. Jej główne zainteresowania koncentrują się wokół problematyki dziecka/ucznia, jego predyspozycji, zdolności oraz tworzenia warunków do efektywnego rozwoju i kształcenia. Autorka i współautorka książek i około 100 artykułów popularno-naukowych m.in. *Wpływu mediów na procesy poznawcze dzieci*, *Nauki języków obcych na poziomie wczesnoszkolnym i przedszkolnym*, *Samotności dziecka w szkole*, *Przygotowania polskiej szkoły dla dzieci migrantów* i innych. Od 2005 członek zachodniopomorskiego Regionalnego Stowarzyszenia Nauczycieli Nowatorów na Rzecz Jakości Edukacji w Szczecinie „Edukacja Jutra” oraz członek polskiego stowarzyszenia „Edukacja Nauka Kultura”.

Email: grazyna_Erenc@onet.pl

Teresa Folga-Naidoo, dr
Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

PRZYMUSOWA MIGRACJA Z AFRYKI ZACHODNIEJ I WYZWANIA ZWIĄZANE Z WYBOREM TZW. "DROGI BOCZNEJ" W KIERUNKU EUROPY

Streszczenie

Kontynent afrykański, często postrzegany i charakteryzowany jako centrum masowych migracji powodowanych biedą i brakiem stabilności gospodarczej, jawi się jako stereotypowy przykład w mediach, które skupiając uwagę na problemach kontynentu ukazują zdesperowane fale migrantów podążających w kierunku Europy w ucieczce przed biedą i konfliktami. Co tak naprawdę kryje się za odważnymi decyzjami podejmowanymi przez mieszkańców Afryki

Zachodniej, którzy ryzykując własnym życiem, w poszukiwaniu stabilności ekonomicznej, migrują w kierunku europejskich granic, i jak naprawdę wygląda taka podróż, nazywana przez młode pokolenie Gambijczyków "droga boczną", bądź "na skróty"?

Z analizy dostępnych danych oraz wywiadów i rozmów przeprowadzonych z mieszkańcami Afryki i migrantami wyłania się obraz przymusowej migracji ukształtowany przez odwagę, desperację, oraz brak innej alternatywy. Niniejsze wystąpienie dotyczyć będzie głównie Gambii, kraju Afryki Zachodniej, w którym 17% ludności migruje wewnątrz, a w ostatniej dekadzie kraj opuściły tysiące osób.

Słowa kluczowe: Afryka, migracja, migranci, ubóstwo, uchodźcy, Gambia

Informacje o autorze

Teresa Folga-Naidoo, Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych, kierownik Zakładu Studiów o Afryce. Absolwentka historii i archiwistyki, doktor nauk humanistycznych (historia). Wykładowca i pracownik naukowy w zakresie współczesnej historii i kultury, antropologii historycznej i historii społecznej. Obszary zainteresowań naukowych: historia kultury, wielokulturowość, etniczność, rasa, dziedzictwo kulturowe ludzkości w regionach afrykańskich, z głównym naciskiem na kwestie społeczne Afryki Zachodniej oraz diaspory indyjskiej w Afryce Południowej. Uczestnik projektów prowadzonych przez World Institute of Safe and Ethical AI (www.floor4africa.com). Aktywny uczestnik i organizator wydarzeń naukowych: konferencji, sympozjów, warsztatów. Autorka artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowych i popularnonaukowych z zakresu II wojny światowej, historii emigracji, historii społeczeństw afrykańskich, kultury i wielokulturowości.

Email: teresa.naidoo@puno.ac.uk

Agnieszka Gapińska, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

Katarzyna Karita, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

Joanna Ogorzałek, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

POLSKIE SZKOŁY SOBOTNIE W WIELKIEJ BRYTANII WOBEC WOJNY W UKRAINIE
(PREZENTACJA)

Streszczenie

Obecna agresja Rosji na Ukrainę, spowodowała niespotykaną od czasów II Wojny Światowej zmianę sytuacji geopolitycznej oraz kryzys humanitarny w Europie. W okresie od 24 lutego do 6 maja 2022 roku granicę z Polską przekroczyło ponad 3,19 mln uchodźców z Ukrainy (jak podaje Polska Straż Graniczna). Wobec nadzwyczajnej sytuacji, wymagającej szczególnego zjednoczenia, społeczeństwo polskie podjęło oddolne akcje na rzecz uchodźców. Organizowano i nadal organizuje się zbiórki odzieży, żywności oraz artykułów pierwszej pomocy. Osoby prywatne przyjmują rodziny

z terenów objętych wojną do własnych domów, oferując im schronienie i wsparcie. Polacy przebywający na emigracji, w tym w Wielkiej Brytanii, przyłączają się do działań pomocowych. Na rzecz uchodźców z Ukrainy podejmuje się szereg działań: zbiórek, spontanicznych akcji humanitarnych oraz wydarzeń inicjowanych przez ośrodki polonijne.

W prezentowanym wystąpieniu zostanie poruszona kwestia działań podejmowanych w Polskich Sobotnich Szkołach (PSS) na rzecz uchodźców z Ukrainy. Pierwsze Polskie Sobotnie Szkoły w Wielkiej Brytanii zostały utworzone w latach pięćdziesiątych XX wieku. Ich celem dydaktyczno-wychowawczym była między innymi kontynuacja nauki języka ojczystego dla polskich dzieci na emigracji oraz krzewienie kultury i dziedzictwa narodowego wśród dzieci urodzonych już w Wielkiej Brytanii. Do części powojennej historii polskiej emigracji należą także silne związki tożsamościowe z narodami słowiańskimi, w tym zwłaszcza z wielokulturową Ukrainą. PSS spełniają rolę ambasadorów polskości, odgrywając ważną rolę społeczno-kulturową i tożsamościową.

Szkoły postrzegane są jako dobro wspólne oraz integralna część społeczności lokalnej kraju zamieszkania, która stwarza przestrzeń na dialogiczną relację między uczniami i ich rodzicami a miejscem nauki, także w obliczu światowych kryzysów. Na podstawie badań pilotażowych obejmujących między innymi etnografię wizualną w internecie, podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytania, czy i w jakim stopniu uczniowie, i nauczyciele solidaryzują się z ofiarami wojny w Ukrainie. Badania w ramach projektu PSWB-04-22-PUNO, pod kier. dr Justyny Gorzkowicz (ORCID: 0000-0003-1139-2137).

Słowa kluczowe: Polskie Szkoły Sobotnie w Londynie, wojna na Ukrainie, inicjatywy pomocowe, etnografia wizualna

INICJATYWY UCZNIÓW POLSKICH SZKÓŁ SOBOTNICH W LONDYNIE NA RZECZ DZIECI Z UKRAINY – DRZEWO NADZIEI – POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA IM. FRYDERYKA CHOPINA
(PLAKAT – Agnieszka Gapińska, mgr)

INICJATYWY UCZNIÓW POLSKICH SZKÓŁ SOBOTNICH W LONDYNIE NA RZECZ DZIECI Z UKRAINY – POCZTÓWKI Z LONDYNU – POLSKA SZKOŁA PRZEDMIOTÓW OJCZYSTYCH IM. TOMASZA ARCISZEWSKIEGO

(PLAKAT – Katarzyna Karita, mgr, Joanna Ogorzałek, mgr)

Streszczenie

Autorki w niniejszych posterach przedstawiają szkołę sobotnią w kontekście pedagogiki miejsca jako „częstkę lokalnej, bliskiej sobie społeczności” (Mendel, 2018). Na przykładzie dwu szkół londyńskich zostaną zaprezentowane działania artystyczno-literackie na rzecz dzieci z Ukrainy.

Dzień 24 lutego 2022 roku na stałe zapisze się w historii świata. Na terenie Ukrainy doszło do militarnej agresji ze strony Rosji i rozpoczęcia zbrodni wojennych. „Rosjanie prowadzą na Ukrainie wojnę totalną, nie tylko z armią ukraińską, nie tylko z ukraińskimi ochotnikami, którzy bronią kraju z bronią w rękę, ale też z kobietami i dziećmi – ze wszystkimi” (Duda, 2022). Podczas gdy wspólnota międzynarodowa

stosuje ostracyzm demokratyczny wobec putinowskiej Rosji, intensyfikując sankcje i dostarczając pakiety wojskowe, w pomoc walczącej Ukrainie angażują się państwa ościenne oraz zachodnie. Pomimo znacznej odległości geograficznej, gest solidarności z narodem ukraińskim i ścieżki pomocowe, jakie zostały podjęte przez wiele polskich organizacji emigracyjnych, szkół polonijnych oraz indywidualnych osób, przerosły najśmielsze oczekiwania. Prezentowane plakaty przedstawiają wyniki cząstkowe badań pilotażowych w ramach projektu „Polskie Szkoły Sobotnie w kontekście pedagogiki miejsca”. Pierwszy plakat, zaprezentuje listy i pocztówki dzieci uczęszczających do Polskiej Szkoły Przedmiotów Ojczystych im. Tomasa Arciszewskiego w Londynie, zaadresowane do ich rówieśników z Ukrainy. Drugi plakat ilustruje inicjatywy społeczności Polskiej Szkoły Sobotniej im. Fryderyka Chopina w Londynie, między innymi instalację: „Drzewo Nadziei”. Dzieci z obydwu szkół poprzez swoje zaangażowanie okazują wsparcie uchodźcom w trudnej rzeczywistości, a tym samym solidarność i empatię.

Słowa kluczowe: solidarność z Ukrainą, Polska Sobotnia Szkoła w Londynie, listy do dzieci z Ukrainy, pedagogika miejsca, etnografia wizualna, Drzewo Nadziei, Pocztówki

Informacje o autorach

Agnieszka Gapińska, magister pedagogiki, magister dwujęzyczności, doktorantka PUNO, studentka studiów magisterskich w zakresie nauczania języka polskiego. Dyrektor szkoły podstawowej w West Sussex, zastępca dyrektora Polskiej Szkoły Sobotniej w Croydon oraz zastępca kierownika Zakładu Edukacji Języka i Kultury Polskiej, PUNO Londyn. Pracownik naukowy PUNO, organizatorka i uczestnik międzynarodowych konferencji, autorka prac naukowych. Jej praca koncentruje się w szczególności na dwujęzyczności polskich dzieci mieszkających w Wielkiej Brytanii, tożsamości językowej, kompetencjach socjolingwistycznych, akulturacji i metodologii wczesnoszkolnej w nauczaniu dzieci dwujęzycznych. Jest matką dwójki dwujęzycznych dzieci i lubi teatr, gotowanie i malarstwo akwarelowe.

ORCID: 0000-0003-3412-5840

Email: agnieszka.gapinska@puno.ac.uk

Katarzyna Karita, absolwentka pracy socjalnej na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego oraz administracji publicznej (MPA) na Faculty of Social Science and Humanities w London Metropolitan University. Obecnie studentka stosowanej pracy socjalnej (MA) na University of Bedfordshire oraz doktorantka Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie. Zainteresowania badawcze Katarzyny w zakresie edukacji społecznej koncentrują się na relacji podmiot-miejsce, pracy socjalnej, imigracji i emigracji oraz problemach społecznych Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii. Katarzyna jest zatrudniona jako pracownik socjalny w lokalnych służbach społecznych oraz zastępca kierownika Zakładu Psychologii Stosowanej na Uniwersytecie Polskim za Granicą. Była dyrektorka Polskiego Centrum Milton Keynes C.I.C. oraz Polskiej Szkoły Sobotniej „Akademia Młodego Polaka”, kierownik wielu

projektów oraz wydarzeń prospołecznych, m.in. Dnia Dziedzictwa Narodowego i Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

ORCID: 0000- 0001-8859-6512

Email: katarzyna.karita@puno.ac.uk

Joanna Maria Ogorzałek absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Wychowawca i nauczyciel w Sobotniej Polskiej Szkole Przedmiotów Ojczystych im. Tomasza Arciszewskiego w Londynie. Ilustratorka książeczek dwujęzycznych dla najmłodszych czytelników. Studentka studium doktoranckiego na Polskim Uniwersytecie Na Obczyźnie w Londynie. Asystentka Zakładu Historii Emigracji na PUNO. Rozprawę doktorską pisze na temat szkoły sobotniej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i Młodzieży im. Tomasz Arciszewskiego na Balham. Autorka publikacji poświęconej polskiemu historykowi emigracyjnemu, badaczowi dziejów porobiorowych, działaczowi oświaty, Ludwikowi Maikowi. W pracach zbiorowych ukazał się artykuł pt.: „Architektura Wyobrażona. 80 lat Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie” oraz „Szkolnictwo polskie w Wielkiej Brytanii na podstawie Szkoły Polskiej im. Tomasza Arciszewskiego w Londynie”. 5 sierpnia 2021 r. jako jedna z pierwszych nauczycielek polonijnych uzyskała stopień awansu zawodowego z rąk przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki w Warszawie. Za wieloletnią pracę na rzecz społeczności polskiej została uhonorowana Złotą Odznaką PMS.

ORCID: 0000-0002-4626-4963

Email: joanna.ogorzalek@puno.ac.uk

Priscilla Gidonga, prof.
Kenyatta University, Kenia

PREFEROWANE FORMY KSZTAŁCENIA W OPINIACH NAUCZYCIELI W KENII

Streszczenie

Celem badań było ustalenie, jakie preferencje edukacyjne preferują uczniowie i nauczyciele. Badania przeprowadzono na podstawie tego samego kwestionariusza

w sześciu krajach: Polsce, Kenii, Chinach, Wietnamie, Słowacji, Indiach. W badaniach uczestniczyli studenci i nauczyciele.

Nauczyciele i studenci zostali zapytani o preferencje dotyczące form kształcenia: nauczanie stacjonarne, hybrydowe czy internetowe. Doboru metod dokonano po konsultacjach z badaczami i z uwzględnieniem wcześniejszych badań prowadzonych w tej kwestii. Przedstawiamy próbkę badań z Kenii i dotyczy ona nauczycieli.

Słowa kluczowe: nauczyciel, formy kształcenia, szkolnictwo wyższe

Informacje o autorze

Dr Priscilla Nyawira Gitonga (edukacja) 2012, Uniwersytet Nelsona Mandeli; Magister Muzykologii 2009, Uniwersytet Nelsona Mandeli; Bachelor of Education (sztuka), Kenyatta University 2003. Naukowiec i pracownik naukowy na Wydziale Muzyki i Tańca Uniwersytetu Kenyatta w Kenii. Jej zainteresowania badawcze obejmują muzykę i taniec afrykański; twórcza

przedsiębiorczość, muzykologia, podejścia badawcze oparte na sztuce i edukacji muzycznej. Jest także artystką nagrywającą i występującą w Kenii.

Email: gitonga.priscilla@ku.ac.ke

Marta Gliniecka, dr
Akademia Pomorska, Polska

MURALE O WOJNIE W PRZESTRZENI SPOŁECZNEJ JAKO WKŁAD DO REFLEKSJI I UWRAŻLIWIENIA NA KRZYWDĘ

Streszczenie

Murale stały się istotnym elementem pejzażu miejskiego. Z jednej strony pełnią funkcję estetyczną, a jednocześnie biorą udział w komunikacji wizualnej, podejmującej ważne kwestie społeczne. W ostatnim czasie szczególnie popularne stają się murale o tematyce wojennej, które ze względu na swoją specyfikę, prowokują do refleksji i emocjonalnego zaangażowania, uwrażliwiają na krzywdę i cierpienie. Celem wystąpienia jest zaprezentowanie wyników badań, jakie pozyskano przy zastosowaniu zogniskowanego wywiadu grupowego (metoda badań jakościowych) w celu poznania stosunku studentów pedagogiki do murali antywojennych w przestrzeni społecznej. Problem badawczy sformułowano w postaci pytania: czy i w jakim zakresie kontakt z muralami zmienia nasz stosunek do wojny oraz postawę wobec agresora i uchodźców z Ukrainy?

Słowa kluczowe: murale, wojna, krzywda, uwrażliwianie

Informacje o autorze

Marta Gliniecka, pedagog, adiunkt w Instytucie Pedagogiki Akademii Pomorskiej w Słupsku. Zajmuje się problematyką nowych mediów, zwłaszcza w kontekście ich edukacyjnych walorów, a także ekspresją twórczą dzieci i młodzieży w różnych formach.

Email: marta.gliniecka@apsl.edu.pl

Renata Gola, mgr inż.
Uniwersytet Szczeciński, Polska
Justyna Iwaniuk, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska
Zuzanna Zawolska, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

EFEKT WIELKOŚCI A EFEKT POMIARU SPÓŁEK PUBLICZNYCH Z CZESKIEGO RYNKU KAPITAŁOWEGO

Streszczenie

Kryterium wielkości firmy (size effect) jest wykorzystywane w wielu badaniach empirycznych dotyczących finansów przedsiębiorstw. Jak dotychczas, nie wypracowano spójnego uzasadnienia dla stosowanych mierników, a także nie przeprowadzono oceny wrażliwości dotychczasowych wyników na sposób pomiaru tego kryterium (Dang, Li i Yang, 2018). Wybór miernika wielkości firmy wpływa na znak i poziom istotności parametru tej zmiennej (measurement effect) oraz na współczynnik dopasowania modelu (Hashmi i in., 2020). Dang i in. (2018) oraz Hashmi i in. (2020) wskazują na potrzebę standaryzacji pomiaru wielkości firmy w badaniach empirycznych z zakresu finansów przedsiębiorstw. Przeprowadzone badanie wstępne wykazało istotną zależność między klasycznymi miernikami wielkości firmy a liczebnością organów statutowych. Debata nad problemem pomiaru wielkości firmy mogłaby dotyczyć również możliwości zastosowania mierników opartych o liczebności organów statutowych - dotychczas wykorzystywanych jako proxy jakości nadzoru korporacyjnego. Publikacja: *Are the key persons in Companies also their key assets?: evidence from a transition economy* / Katarzyna Byrka-Kita, Mateusz Czerwiński, Renata Gola. // *Inżynierine Ekonomika-Engineering Economics*. 2020, Vol. 31 no 5, s.536-546 DOI: 10.5755/j01.ee.31.5.23242.

Słowa kluczowe: ład korporacyjny, efektywność przedsiębiorstw, wewnętrzna kontrola, rynek kapitałowy, wyniki finansowe

Informacje o autorze

Renata Gola jest doktorantką Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego. Posiada tytuł magistra ekonomii oraz tytuł inżyniera z kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji (Uniwersytet Szczeciński). Renata specjalizuje się w analizach BI. W badaniach naukowych podejmuje się tematu wpływu czynników behawioralnych na wycenę przedsiębiorstw na rynkach europejskich. Publikacja: *Are the key persons in Companies also their key assets?: evidence from a transition economy* / Katarzyna Byrka-Kita, Mateusz Czerwiński, Renata Gola. // *Inżynierine Ekonomika-Engineering Economics*. 2020, Vol. 31 no 5, s.536-546 DOI: 10.5755/j01.ee.31.5.23242

Email: renata.gola@phd.usz.edu.pl

Justyna Iwaniuk jest studentką studiów licencjackich na Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Realizuje

projekt na temat stabilności wyników badań w finansach w zależności od zastosowanych mierników wielkości przedsiębiorstwa.

Email: 231602@stud.usz.edu.pl

Zuzanna Zawolska studiuje finanse i rachunkowość na Uniwersytecie Szczecińskim i przygotowuje pracę licencjacką na temat znaczenia różnorodności przedsiębiorstw dla sukcesu kobiet w biznesie.

Email: 231939@stud.usz.edu.pl

Adriana Górka, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

**STRATEGIE RADZENIA SOBIE Z LĘKIEM Z POCZĄTKÓW I U SCHYŁKU PANDEMII
U EMIGRANTEK POLSKICH NA PODSTAWIE WIELKIEJ BRYTANII**

Streszczenie

Początek 2020 roku odegrał znaczący wpływ na życie ludzi na całym świecie. Kryzys wywołany pandemią COVID-19 stanowił wyzwanie nie tylko dla światowej gospodarki czy służby zdrowia, ale i dla zwykłego obywatela. Początki wpłynęły znacząco na obniżenie jakości życia codziennego czemu sprzyjała duża dezinformacja, dla wielu utrata pracy oraz upadek prywatnych biznesów, a w konsekwencji panika prowadząca do opustoszałych półek sklepowych. Chaos wywołany zaburzeniem porządku dotychczasowego świata i niepewność jutra wpłynęły znacząco na zachwianie poczucia bezpieczeństwa. Nie pozostało to bez wpływu na poziom lęku u obywateli. Wprowadzenie procedur oraz wiedza dotycząca tego jak zmniejszyć zagrożenie zachorowaniem, wpłynęły na poprawę jakości życia oraz stopniowy powrót do równowagi. Miesiące spędzone w izolacji, zdalnej pracy, bez możliwości swobodnego przemieszczania się i ciągle podążanie za nieustannie zmieniającymi obostrzeniami, stworzyły nowy porządek, pozwoliły na wypracowanie nowych strategii radzenia sobie z kryzysem, obniżeniem poziomu stresu i lęku. Prezentacja odwołuje się do badań porównawczych, przeprowadzonych przez grupę badaczy PUNO w pierwszym półroczu 2020 roku oraz w pierwszym półroczu roku 2022 przeprowadzonych wśród Polonii mieszkających na terenie Wielkiej Brytanii. Omawia ona wpływ czynników, takich jak wsparcie społeczne, dostęp do rzetelnej wiedzy, indywidualne cechy osobowościowe oraz rezerwy emocjonalne mające wpływ na style radzenia sobie z lękiem wśród Polskich emigrantek.

Słowa kluczowe: pandemia, radzenie sobie lękiem, emigracja

Informacje o autorze

Adriana Górka - absolwentka psychologii na Uniwersytecie Łódzkim ze specjalnością kliniczną i resocjalizacyjną. Kwalifikowany Mediator i Negocjator oraz Life Coach z dyplomem ACSTH (Approved Coach Specific Training Hours). Ukończyła Seksuologię Społeczną na PUNO. Od 2015 roku pracuje na PUNO, gdzie od 2017 roku kieruje Zakładem Psychologii Stosowanej, koordynuje studia podyplomowymi oraz prowadzi zajęcia ze

studentami. Od 2020 roku prowadzi warsztaty z zakresu seksuologii i psychologii w projektach organizowanych przez London Spark. Od 2018 roku doktorantka w PUNO. W kręgu jej zainteresowań badawczych jest samotność emigranta i wynikające z niej psychologiczne konsekwencje. Bada również strategie radzenia sobie z lękiem w sytuacjach kryzysowych. Jej zainteresowania naukowe obejmują lęki i samotność. Obecnie bada poziom osamotnienia wynikającego z emigracji i jego emocjonalne konsekwencje.

ORCID: 0000-0003-2309-8795

Email: adriana.gorka@puno.ac.uk

Jena Jang, mgr

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Czechy

WSPÓŁCZESNA SZTUKA UZDRAWIANIA: NOWA GENERACJA SZAMANIZMU RYTUALNEGO

Streszczenie

Szamanizm jest postrzegany jako rodzaj sztuki i praktyk wywodzących się z wierzeń, przesądów, mistycyzmu i historycznych uwarunkowań. Szamanizm jest częścią 5-tysięcznej historii Korei z powodzeniem praktykowany do czasów obecnych. Zmieniennym jest jego wpływ, jaki wywarł i wywiera na współczesne, zaawansowane technologicznie społeczeństwo. Szamani nadal udzielają rad, wykonują rytuały mające rozwiązywać osobiste problemy. Historycznie, koreański szamanizm ma silne związki z szamanizmem mongolskim i wschodniosyberyjskim, w których dostrzegamy wiele podobnych cech. Boskość postrzegana w otaczającym nas świecie. Szaman jako wybrany przez Boga pośrednik jego woli, który dzięki surowemu treningowi i doświadczeniu, wszedł do tajemniczego królestwa, niedostępnego zwykłym śmiertelnikom. W starożytnych społeczeństwach szaman mógł pełnić rolę przywódcy grupy, uzdrowiciela i powiernika. Był również artystą, śpiewakiem i tancerzem. Badania koncentrujące się na artystycznej roli szamanów, postrzegające ich jako twórców wyrażających swoje wizje poprzez sztukę i jej różne aspekty, próbują rekonstruować ich pradawne rytuały w formie multimedialnej sztuki performatywnej. Mającej za zadanie pomóc w uporaniu się z traumatycznymi doświadczeniami życia. Dzisiejszy szamanizm, inspirowany tradycyjnym koreańskim szamanizmem określanym mianem 'Gut(굿)' scala ze sobą starożytne rytuały z nowoczesnymi środkami wyrazu. Współczesny rytuał to artystyczne zgromadzenie szamanów, ich pomocników, publiczności, muzyków oraz potrzebujących, chcących dzięki szamanom uporać się ze swoimi problemami. Dzisiejsza sztuka została podzielona na odrębne dziedziny i obszary. Wcześniej jednak istniała sztuka Synestezji. Pozbawiona wyraźnych granic, nienarzucająca sposób ekspresji, dopuszczająca wszelkie formy wyrażania abstrakcyjnych idei, potrzeb i emocji. Również współcześnie, wiele dyscyplin naukowych harmonijnie współistnieje ze sobą. Badani rytuałów szamanizmu jako starożytnej formy sztuki widowiskowej może pomóc stworzyć holistyczną strawę duchową dla wszystkich członków ludzkiej społeczności, i nadać sens słowu „razem”.

Słowa kluczowe: Uzdrawianie, sztuka multimedialna, sztuka performance, szamanizm, duchowość.

Informacje o autorze

Jena Jang jest artystką multimedialną, która urodziła się w Seulu w Korei Południowej, a obecnie mieszka w Pradze w Czechach. Uzyskała licencjat ze sztuk pięknych na Uniwersytecie Hong-Ik w Seulu z dziedziny animacji oraz tytuł magistra sztuki uzyskany w Wyższej Szkole Rzemiosła Artystycznego w Czeskiej Pradze z dziedziny sztuki wizualnej. Doktorantka i wykładowca na Uniwersytecie Jana Ewangelisty Purkyniego w czeskim Uściu nad Łabą z zakresu mediów zmiennych w czasie. Autorka warsztatów na Praskim Miejskim Uniwersytecie. Jej praca dyplomowa, film pt. Eternity z 2018 roku prezentowany był na ponad 50 festiwalach filmowych na całym świecie. Został również laureatem dwóch nagród filmowych: nagrody Mładá kamera festiwalu w Uničov w Czechach i Dolgoji Experimental Shorts z Seulu w Korei Południowej. Uczestniczka wydarzeń artystycznych Arte Contemporânea w Lizbonie w Portugalii i Konvent Zero w Hiszpanii. Prace artystki prezentowane były w czeskiej Pradze w 2021 roku podczas Performance Crossing International Festival. W praskich galeriach Šachta, Prague Biennale – Reconnect Art, Tybet Open House i NGO DEI a w 2022 roku w galerii Pragovka. Artystka zaczęła rysować i malować w wieku trzech lat, pozwoliło jej to przezwyciężyć okres depresji. Tematem jej prac rysunkowych są fantastyczne stworzenia, wyimaginowaną naturę i abstrakcyjne wzory. Autorka interesuje się wyrazem duchowości w sztuce, skłoniło ją to do studiowania sztuki prymitywnej, Art Brut i szamanizmu. Zainteresowanie szamanizmem natchnęły ją do stworzenia prac, będących ilustracją transformacji energii od negatywności do pozytywności poprzez ruchy ciała i muzykę eksperymentalną a także próby odtworzenia sztuki starożytnej przy użyciu współczesnych form.

Email: yea.eun.jang.art@gmail.com

Jarek Janio, prof.

Santa Ana College, Stany Zjednoczone

**NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA DOTYCZĄCE EFEKTÓW UCZENIA
SIĘ UCZNIÓW W POLSCE: BADANIE DELPHI**

Streszczenie

Krytycy szkolnictwa wyższego od dziesięcioleci twierdzą, że kompetencje, które studenci mogą zademonstrować po ukończeniu kursu, są znacznie lepszymi predyktorami tego, co studenci wiedzą i mogą zrobić, niż czas spędzany na kursach lub ocenach. Jednak ocena uczenia się studentów nie została przyjęta przez wydział i ich liderów, a wysiłek jest zwykle traktowany jako żądanie biurokratyczne. Celem tego badania było zidentyfikowanie tematów, które mogłyby pomóc ukształtować dyskurs dotyczący oceny uczenia się studentów i uczynić go bardziej znaczącym dla wydziału. Z badania wynika, że wydziały uczelni finansowanych ze środków publicznych w Polsce są gotowe do tego, aby absolwenci posiadali umiejętności i kompetencje wymagane przez współczesny świat.

Słowa kluczowe: efekty kształcenia studentów, metoda Delphi, szkolnictwo wyższe

Informacje o autorze

Jarek Janio, pracuje na stanowisku profesora języka angielskiego jako drugiego języka w Santa Ana College, w Południowej Kalifornii. W szkolnictwie wyższym jest aktywny w Stanach Zjednoczonych od ponad dwudziestu lat. Wykładał na uniwersytetach na wydziałach nauczycielskich z zakresu edukacji dwujęzycznej, technologii w edukacji, osób niepełnosprawnych w systemie w szkolnictwa wyższego oraz na tematy projektowania jakości kształcenia. Zainteresowania naukowe koncentrują się na metodzie delfickiej, technologii w edukacji oraz kompetencjach studentów.

ORCID: 0000-0002-8672-5621

Email: jjanio@gmail.com

Agnieszka B. Jarvoll, dr
Nord University, Norwegia

CO PREFERUJĄ STUDENCI Z PROGRAMU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI? KILKA WSTĘPNYCH WYNIKÓW PROGRAMU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI W NORWEGII, NORD UNIVERSITY

Streszczenie

Studencie norweskiego programu kształcenia otrzymali kwestionariusz dotyczący tego, co preferują: kursy w klasie, kursy hybrydowe czy kursy online? Studenci, którzy odpowiedzieli, pochodzili z I, II, III, IV i V roku studiów.

Słowa kluczowe: studenci, kursy stacjonarne, kursy hybrydowe, kursy online

Informacje o autorze

Agnieszka Beata Jarvoll, dr, zatrudniony na Wydziale Nauk Społecznych i Edukacyjnych, Wydziale Kształcenia Nauczycieli, w Norweskim Uniwersytecie Nauki i Technologii, NTNU, 2019. Kwalifikacje z pedagogiki w zakresie zawod nauczyciela i badań w szkolne. zainteresowania badawcze skoncentrowane na badaniu i rozwoju klasy szkolnej, technologia mediów cyfrowych. Specjalista w zakresie interwencji formacyjnej w szkole podstawowej - ma doświadczenia z Minecraft jako narzędzia edukacyjnego. Magister (Cand.Polit/candidata rerum politicarum), Wydział Psychologii, NTNU, 1999. Doświadczenie dydaktyczne od roku 2010 związane są z dyscypliną pedagogika. Jest autorką programów kształcenia nauczycieli na poziomie podstawowym i gimnazjalnym dla klas 1-7 i 5-10. Także na studia licencjackie, jak i magisterskie oraz kształcenie nauczycieli przedszkolnych. Realizowała kursy: Wprowadzenie do psychologii, Campus Nesna, 2000 oraz Wstęp do Psychologii, Wydział Psychologii, NTNU, 1996.

Email: agnieszka.b.jarvoll@nord.no

Dorcas Chebet Juma, dr
Uniwersytet Pwani, Kenia

FILM I RELIGIJNY FUTURYZM KOBIEC AFRYKAŃSKICH: AFRO-FEMINISTYCZNA PERSPEKTYWA MARKA 15:1-40 W KONTEKSCIE PIEŚNI NAD PIEŚNIAMI 5:1-8

Streszczenie

W wigilię Bożego Narodzenia 2001 roku mój teść obejrzał film o męce Jezusa, nakręcony na podstawie Ewangelii Marka. Po obejrzeniu filmu wykrzyknął w swoim rodzimym języku „omundu yuno niye bhapa bhariiii - mwakhalinda-alikhukobola-kweliiii! - Nangamwakhalinda nemuloma muli-alikhuyukha-ne-musubila salikobhola ta! ” - „Ten człowiek, którego torturują w tak okrutny sposób, nawet jeśli czekasz na jego powtórne przyście, czy naprawdę przydzie, jak twierdzisz i wierzysz?” Od tego momentu mojemu teściowi chrześcijaństwo kojarzyło się jedynie z cierpieniem. Nie uczęszczał do kościoła aż do swojej śmierci w sierpniu 2006 roku.

Afrykańczycy, a zwłaszcza afrykańskie kobiety zaczynają odgrywać rolę biblijnych i filmowych postaci, ale tym razem aby opowiadać własne historie. Biblijne opowieści nabrały nowego znaczenia i kształtu dzięki kręconym na ich kanwie filmom. Niestety patriarchalny kontekst, w którym wiodącą siłę stanowią mężczyźni, dominujący w biblijnych przypowieściach oraz przemyśle filmowym, prowadzi do aktów przemocy wobec kobiet (przemoc ze względu na płeć). Przemocy, której doświadczył Chrystus, umierając na krzyżu. Wiodącym pytaniem jest: gdyby mój teść nie mógł znieść cierpienia, które oglądał na filmie o męce Chrystusa, wysoce patriarchalny afrykański kościół katolicki również akceptowałby przemoc wobec kobiet czynioną w imię Chrystusa? Analizując Ewangelię Łukasza, poprzez afro-feministyczny pryzmat oraz w kontekście treści starotestamentowej *Pieśni nad pieśniami* wskazuje, iż należy znaleźć alternatywną formę opowieści biblijnych, pozbawioną przemocy, tak charakterystycznej dla męki Chrystusa, uwalniającej afrykańskie kobiety od przemocy czynionej w Jego imieniu.

Słowa kluczowe: film, narracja, afrykański futuroizm religijny kobiet, perspektywa afro-feministyczny, kontekst

Informacje o autorze

Dorcas Chebet Juma jest starszą wykładowczynią na Wydziale Filozofii i Studiów Religijnych na Uniwersytecie Pwani oraz kierownikiem opcji chrześcijańskiej. Posiada tytuł BD z teologii na Uniwersytecie św. Pawła, MTh na Uniwersytecie Protestantckim - Stary Testament - (PThU w Holandii - *Kenijska poetyka i feministyczne podejście do Pieśni nad Pieśniami*) oraz doktorat (*Stary Testament - spotkanie z kobietą. Głos w Pieśni nad Pieśniami i Czytanie Pieśni o Godności Kobiet Kenijskich*) z Uniwersytetu Stellenbosch w RPA. Jest laureatką nagrody Sylvii Michel 2009 za projekt dotyczący wyświęcania kobiet i przywództwa w Reformowanym Kościele Afryki Wschodniej (RCEA) oraz nagrody Desmond TUTU 2016 za artykuł: "Rereading Proverbs 31 w pogoni za sprawiedliwością społeczno-ekonomiczną". Jej publikacje obejmują między innymi: *Pieśń nad Pieśniami: Komentarz i Eros w Afryce* -

Kontekstowe podejście Afrykanek do Pieśni nad Pieśniami. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół godności ludzkiej seksualności, kontekstowych podejść do interpretacji biblijnych, płci, dekalogu, zdrowia, religii, Quire i teologii queer.

Email: jumadorcas@hotmail.com

Ewa Barbara Kaptur, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

ARTYSTA JAKO WSPÓŁCZESNY UCZESTNIK ESEJÓW LITERACKICH LECHA MAJEWSKIEGO

Streszczenie

Przedmiotem wystąpienia jest krytyczna diagnoza współczesności wypowiedziana językiem współczesnego polskiego humanisty, artysty totalnego XX i XXI wieku, Lecha Majewskiego w trzech tomach jego esejów: „Oficjalne centrum Wszechświata” (1998), „Pejzaż intymny” (2017) i „Ukryty język symboli” (2020). Artysta piętnuje nasze zapomnienie języka sztuki i postuluje jego anamnezę. Anamnezę umożliwia nam artysta zadomowiony w świecie symboliki antyku grecko-rzymskiego i Biblii, podwalin europejskiej kultury. Bez znajomości wspomnianej symboliki współczesne zrozumienie dzieł sztuki minionych wieków, a także współczesności jest jednowymiarowe, a przestrzeń kultury, w której funkcjonujemy, paradoksalnie pozostaje przed nami ukryta, przestaje dla nas istnieć. „Eksplozja bodźców prowadzi do implozji znaczenia i odczuwania”, „eksplozja środków komunikacji” prowadzi do „zaniku treści”. Ponieważ jesteśmy „animal symbolicum”, egzystencja bez symboli powoduje, że współczesny człowiek ucieka od siebie samego, istnieje w oddaleniu od siebie samego – „współczesność nas niweluje”. Diagnoza Majewskiego pozbawia nas złudzeń – współczesna sztuka to sztuka anihilacji. Fakt, iż w XX wieku człowiek wyparował ze sztuki wiąże Majewski z ogromem wojen ubiegłego wieku i pyta, czy to sztuka naśladowe naturę, czy natura sztukę?

Słowa kluczowe: anamneza, współczesne słowo, „zwierze symboliczne”, sztuka unicestwienia, esej

Informacje o autorze

Ewa Barbara Kaptur, posiadam potrójny tytuł magistra: filologii polskiej, filozofii i psychologii. W obecnych badaniach interesuję się twórczością Lecha Majewskiego i teorią kultury Jurija Lotmana.

Email: ewa.kaptur@phd.usz.edu.pl

Anita Karyń, dr

Akademia Nauk Stosowanych w Szczecinie, Polska

NAUCZANIE ZDALNE A ROZWÓJ DZIECI W WIEKU WCZESNOSZKOLNYM

Streszczenie

Okres pandemii znacząco wpłynął na funkcjonowanie człowieka niemal w każdym zakątku świata. Mieliśmy wrażenie, że świat stanął w miejscu. Znaczące zmiany dotyczyły samej edukacji. Uczniowie zostali przeniesieni ze szkół do własnych domów. Kontakt z nauczycielem był zapośredniczony przez urządzenia elektroniczne, co spowodowało, że rozwój dzieci zarówno w sferze poznawczej, fizycznej, jak i społeczno-emocjonalnej został zaburzony.

Słowa kluczowe: nauczanie zadane, edukacja online, rozwój, zaburzenia, SI, czynniki środowiskowe

Informacje o autorze

Anita Karyń, doktor nauk społecznych, nauczyciel akademicki, adiunkt w Collegium Balticum, pedagog, terapeuta zajęciowy i terapeuta SI.

Email: anita.karyn@gmail.com

Kamila Klimkiewicz, mgr inż.

Uniwersytet Szczeciński, Polska

REGENERACJA ORGANIZMU OSÓB AKTYWNYCH FIZYCZNIE ZA POMOCĄ ZIOŁ

Streszczenie

Systematyczny trening nie daje gwarancji osiągnięcia satysfakcjonujących wyników w sporcie, zadowolenia z wyglądu ciała czy stanu zdrowia. Ciało poddawane systematycznej stymulacji fizycznej potrzebuje regeneracji. Żywnienie osób aktywnych, wpływa na pracę organizmu zarówno w aspekcie fizycznym jak i psychicznym. Wzrastająca świadomość żywieniowa sprawia, iż staramy się wybierać żywność naturalną, jak najmniej przetworzoną. Do takiego rodzaju produktów zaliczamy zioła. Stosowane, jako napary, dodatek do potraw, koktajli nadają nie tylko smaku czy aromatu dacie, ale podnoszą moc dobroczynnego wpływu żywności na regenerację organizmu, jego oczyszczanie z toksyn, działają przeciwzapalnie, jak również redukują stres. Do godnych polecenia ziół, stosowanych w kulturze fizycznej jako regeneracyjne zaliczamy :

- nasiona kozieradki (pobudzają odbudowę i regenerację mięśni, wpływa na ich siłę i wytrzymałość zwiększa produkcję glikogenu, stymuluje regenerację tkanki łącznej, wpływa na procesy anaboliczne)
- imbir (wpływa na regenerację i przyrost mięśni, łagodzi ból)
- dziurawiec (wpływają na przemiany tłuszczowe oraz poprawę samopoczucia i nastroju, działają przeciwzapalnie)
- melisę, lawendę, rumianek (redukują napięcie nerwowe, działają rozkurczająco)

Różnorodność gatunków ziół oraz możliwości zastosowania dla wspomagania jego regeneracji, spowodował znaczący wzrost zwolenników tego rodzaju

żywności w ostatnich latach. Jest to tzw. „powrót do korzeni” w dziedzinie żywienia specjalistycznego.

Słowa kluczowe: aktywność fizyczna, regeneracja organizmu, zioła

Informacje o autorze

Kamila Klimkiewicz, mgr inż., doktorantka Szkoły Doktorskiej Uniwersytet Szczeciński, Instytut Kultury Fizycznej. Dietetyk, Psychodietetyk, Fitoterapeuta, Trener personalny, który swoje doświadczenie zawodowe przenosi na pole nauki. Autorka wielu Metamorfoz sylwetki i programów motywacji zmiany stylu życia, która ukazuje, że człowiek poprzez fizyczność i psychikę zanurzone w naturze potrafi pokonać własne słabości i lęki. Główny krąg zainteresowań to wykorzystanie substancji aktywnych zawartych w żywności do poprawy wydolności, regeneracji i wzmacniania organizmu.

Email: kamila.klimkiewicz@phd.usz.edu.pl

Ewa Komorowska, prof. dr hab.
Uniwersytet Szczeciński, Polska

STRES W PANDEMII A ZDALNE NAUCZANIE - BADANIA ANKIETOWE WŚRÓD STUDENTÓW UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Streszczenie

Praca stanowi opis dwóch badań ankietowych, które zostały przeprowadzone wśród studentów Uniwersytetu Szczecińskiego. Badania obejmowały okres od marca do czerwca 2021 roku, czyli okres zdalnego nauczania studentów. Celem badań było wskazanie, w jakim stopniu okres pandemii i zdalnego nauczania wpłynęły na zachowanie stresowe, a nawet zachowania o charakterze depresyjnym studentów Uniwersytetu Szczecińskiego. Ponadto badania pokazują, jak zmienił się proces przyswajania wiedzy przez studentów, ich aktywności na zajęciach i w jakim stopniu sposób zdalnego nauczania mógł wpłynąć (i czy wpłynął) na obniżenie się poziomu nauczania wśród studentów. Pytania dotyczyły, między innymi, określenia poziomu odczuwanego stresu, objawów stresu, odczuwalnego uczucia podczas stresującej sytuacji czy zalet i wad edukacji zdalnej, stresu w kontekście zdalnego nauczania, strachu przed powrotem na uczelnię itd. Przeprowadzone badania znajdują w pracy podsumowania ilościowe i merytoryczne.

Słowa kluczowe: pandemia, edukacja zdalna, stres, depresja, wiedza

Informacje o autorze

Ewa Komorowska, profesor tytularny, doktor habilitowany - profesor w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Szczecińskiego, Pełnomocnik Rektora ds. Stosunków z Europą Wschodnią, Azją Środkową i Kaukazem, członek Komitetu Słowiańskiego PAN, członek Międzynarodowych Komisji Socjolingwistyki i Frazeologii przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów. Autor monografii: *Analiza semantyczno-pragmatyczna przysłówka sovsem (na materiale języka rosyjskiego)* (1992), *Wiktor Grigorowicz o literaturze*

i językach słowiańskich (współaut., 1999), *Leksykalno-semantyczne wykładniki parentezy postpozycyjnej w języku polskim i rosyjskim* (2001), *Pragmatyka dyrektywnych aktów mowy w języku niemieckim, polskim i rosyjskim* (współaut., 2008), *Barwa w języku polskim i rosyjskim. Rozważania semantyczne* (2010), *Colour in Polish and Russian: A Semantic-cognitive Study* (2017), *Polskie i rosyjskie słownictwo barw. Asocjacje i znaczenia* (współaut., 2018) i ponad 100 innych prac z zakresu językoznawstwa porównawczego polsko-rosyjskiego, frazeologii, pragmatyki, neurolingwistyki i komunikacji międzykulturowej. Redaktor i współredaktor licznych tomów zbiorowych.

ORCID: 0000-0002-8089-4440

Email: ewa.komorowska@usz.edu.pl

Barbara Kromolicka, prof. dr.hab
Uniwersytet Szczeciński, Polska

RODZINY WSPIERAJĄCE JAKO ALTERNATYWA DLA RODZIN DYSFUNKCJONALNYCH

Streszczenie

Rodzina wspierająca to mało znana i niezwykle rzadko wykorzystywana w systemie pomocy społecznej forma opieki nad dzieckiem w rodzinie, która ma trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Prawne uregulowanie działania rodzin wspierających określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 2011 roku, uznając je za nowoczesną formę ochrony dziecka. W referacie przedstawione zostaną zasady oraz uwarunkowania działania rodziny wspierającej.

Słowa kluczowe: rodzina wspierająca, pomoc, opieka, rodzina dysfunkcjonalna, praca socjalno-wychowawcza

Informacje o autorze

Barbara Kromolicka, pedagog społeczny, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej Instytutu Pedagogiki w Uniwersytecie Szczecińskim. Członkini prezydium Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Członkini Rady ds. Społecznych Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP. Inicjatorka działań wspierających i rozwoju wolontariatu wśród seniorów

ORCID: 0000-0002-1831-6623

Email: barbara.kromolicka@usz.edu.pl

Marina Lewandowska, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

EDUKACJA DLA DZIECI UCHODźCÓW WOJENNYCH

Przymusowa migracja zazwyczaj wiąże się z wyzwaniami w obszarze tożsamości kulturowej, religijnej i płciowej. Uchodźcy przybywający do Europy stanęli w obliczu wojny w swoich krajach pochodzenia. Osoby poszukujące bezpieczeństwa w Europie często przeżywają głęboką traumę.

Wielu z nich było świadkami straszliwej przemocy, było torturowanych, widziało śmierć rodziny i przyjaciół oraz odbyło bardzo długie podróże, zanim w końcu dotarli do bezpiecznego kraju. Pomoc uchodźcom w odbudowie ich życia jest bardzo ważna. Wsparcie psychospołeczne najlepiej sprawdza się w poprawie zdrowia psychicznego uchodźców. Postaramy się pokazać, jak zmniejszyć stres emocjonalny i poprawić funkcjonowanie psychospołeczne wśród uchodźców wojennych.

Słowa kluczowe: pomoc, wsparcie, azyl, ucieczka, wojna

Informacje o autorze

Marina Lewandowska, doktorantka w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego w dziedzinie językoznawstwo. Obszar badań oscyluje wokół frazeologii. Magister Filologii o specjalności filologia rosyjska. Tłumacz przysięgły języka rosyjskiego oraz nauczyciel prowadzący kursy z języka polskiego jako obcego.

Email: marina.lewandowska@phd.usz.edu.pl

Waldemar Lib, dr
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

GENEZA NIEDOBORU SPECJALISTÓW TECHNOLOGICZNYCH NA POLSKIM RYNKU PRACY

Streszczenie

W proponowanym wystąpieniu dokonano analizy miejsca i roli edukacji technicznej w polskim systemie oświaty. Przedstawione zostaną założenia i konieczność kształcenia technicznego na poziomie ogólnokształcącym oraz krótka krytyczna analiza podjętych działań, które miały na celu podniesienie jakości kształcenia ogólnotechnicznego, oraz sprzyjaniu rozwojowi zainteresowań i pasji technicznych wśród uczniów szkół podstawowych, a w rzeczywistości w ocenie i odczuciu autora, ale i wielu specjalistów w tej dziedzinie prowadzi do dalszego umniejszenia roli tego przedmiotu szkolnego i zmniejszeniu zainteresowań młodzieży zawodami technicznymi. Dokonano także porównania kształcenia technicznego w Polsce z wybranymi krajami Europy w tym również z krajami o najwyższym udziale w eksporcie wysokich technologii.

Słowa kluczowe: edukacja techniczna, nauczanie techniki, kształcenie zawodowe

Informacje o autorze

Waldemar Lib, adiunkt w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego w Zakładzie Edukacji Nauczycieli. Zainteresowania naukowe koncentrują się wokół tematyki teoretycznych i metodologicznych perspektyw edukacji, teoretycznych i metodologicznych podstaw opracowywania i zastosowania nowoczesnych (multimedialnych i tradycyjnych) opracowań metodycznych w edukacji, badań słownictwa technicznego i informatycznego szkół ogólnokształcących.

ORCID: 0000-0002-4559-9198

Email: wlib@ur.edu.pl

Adrian Ligęza, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

GROZA CYWILIZACJI WE WCZESNEJ TWÓRCZOŚCI SCIENCE FICTION HERBERTA GEORGE'A WELLSA

Streszczenie

Człowiek od początku swojego istnienia zmagają się z wyzwaniami stawianymi przez czasy mu współczesne. Doświadczenie to uczynił tematem swojej twórczości H. G. Wells. Ten naukowiec i artysta borykał się z napięciami, antagonizmami i kryzysami zarówno w życiu prywatnym, jak i społecznym. Poszukiwał artystycznego sposobu na wyrażenie swoich obaw związanych z doświadczaniem permanentnych przemian. W pierwszych latach swojej kariery pisarskiej Wells często stosował konwencję grozy, która posłużyła mu za praktyczne narzędzie kulturowe. Jej wykorzystanie pozwoliło mu na dokonanie oglądu i analizy współczesnych mu zjawisk. W *Wehikule czasu* grozę wzbudza dynamika rozwoju cywilizacji i wizja degeneracji gatunku ludzkiego. W *Wyspie doktora Moreau* oraz *Niewidzialnym człowieku* autor sięgnął po charakterystyczny dla konwencji grozy motyw szalonego naukowca. Zarówno Moreau, jak i Griffin bez zmużenia oka łamali normy etyczne w imię realizacji własnych obsesji. *Wojna światów* pokazuje natomiast wzbudzającą grozę inwazję lepiej rozwiniętej cywilizacji na naszą planetę. W swoim wystąpieniu chciałbym zaprezentować, w jaki sposób Wells – za pomocą konwencji grozy – przewidywał konsekwencje rozwoju cywilizacji i technologii.

Słowa kluczowe: H.G. Wells, groza, cywilizacja, technologia, biologia

Informacje o autorze

Adrian Ligęza, absolwent studiów magisterskich na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz studiów podyplomowych „Filozofia i Wiedza o Kulturze” na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nauczyciel języka polskiego, filozofii, wiedzy o kulturze oraz języka polskiego jako obcego. W latach 2016–2017 dyrektor Polskiej Szkoły Sobotniej im. Jana Pawła II w Bedford. Od 2020 roku doktorant Polskiego Uniwersytetu Na Obczyźnie im. Ignacego Jana Paderewskiego w Londynie (PUNO) oraz asystent profesora w Zakładzie Współczesnej Kultury Literackiej i Artystycznej IKE PUNO.

ORCID: 0000-0003-0330-7705

Email: adrian.ligeza@puno.ac.uk

Krzysztof Łuszczek, dr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

WYCHOWAWCA WBREW PRAWDZIE. EDUKACJA W CZASACH WOJNY HYBRYDOWEJ

Streszczenie

Wojna na Ukrainie przynosi pytania o różne aspekty życia społecznego, które mają bezpośredni wpływ na wychowanie. Jednym z nich są media społecznościowe.

Tak zwana wojna hybrydowa toczona w Internecie zaczęła się na długo przed tym zanim armia rosyjska wtargnęła na Ukrainę. Zapewne nie zakończy się chwilą zaprzestania działań wojennych. Trwa na takich platformach jak Facebook czy Twitter. Pierwszą jej ofiarą jest prawda a następnymi wielu młodych użytkowników mediów społecznościowych. W jaki sposób pedagog może stać się dziś świadkiem prawdy w cyfrowym świecie? Jak pomóc w zwalczaniu dezinformacji? Czy Putin za pośrednictwem armii trolli ma dziś dostęp do naszych dzieci? Te pytania są istotne, kiedy patrzymy, jak w wojnie cyfrowej Zachód często przegrywa bitwy. Młody człowiek jest podatny na umiejętnie szerzoną propagandę, która jest adresowana specjalnie do niego. Nie jesteśmy tutaj jednak bezsilni. Edukacja medialna przynosi nam odpowiednie narzędzia informatyczne, podnosi świadomość problemu oraz ukierunkowuje na instytucjonalne wsparcie. Ale wydaje się, że należy również wrócić do klasycznej definicji prawdy, która gdzieś zagubiła się w cyfrowym świecie. Okazuje się, że może to mieć realne przełożenie na nasze życie w postaci pogłębiającego się lęku i niepewności. Cyfrowa wojna toczy się w zaciszu naszych domów i przed ekranami komputerów i smartfonów. Staje się więc częścią środowiska wychowawczego.

Słowa kluczowe: pedagogika, prawda, cyberwojna, edukacja medialna, wojna na Ukrainie

Informacje o autorze

Krzysztof Łuszczek, adiunkt w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego, pracuje w Zespole Pedagogiki Mediów i Kultury Oświaty. Członek Polskiego Towarzystwa Edukacji Medialnej. Koordynator międzynarodowego seminarium Media Education and Arts. Jego badania koncentrują się na pedagogice i teorii mediów. Badania dotyczą w szczególności wpływu nowych technologii na życie dzieci i młodzieży oraz ich wykorzystania w procesie nauczania-uczenia się. Autor monografii, m.in.: *Nowoczesna telewizja – bliskie spotkania z kulturą masową* (Tychy 2004), *Społeczna kontrola nad dziećmi i młodzieżą w środowisku mediów elektronicznych* (Szczecin 2013), *Wolność i kontrola w Internecie drugiej fali* (2015).

ORCID: 0000-0003-1862-5028

Email: krzysztof.luszczek@usz.edu.pl

Paulina Małkowska, mgr inż.
Uniwersytet Szczeciński, Polska

ZAKAŻENIE WIRUSEM ZOONOTYCZNYM–PRZEŁAMANIE BARIER GATUNKOWYCH PRZEZ WIRUSY

Streszczenie

Żywe organizmy są narażone na mnóstwo wirusów. Z reguły wirusy ograniczają swoje działanie do gatunków naturalnych żywicieli, jednakże czasami można odnotować przekroczenie bariery zasięgu żywiciela. Ludzkość od kilku lat zmagą się ze zwiększoną liczbą epidemii wielu chorób pochodzenia zwierzęcego. W XXI wieku mieliśmy do czynienia z ptasią grypą wywoływaną przez wirusa H5N1, świńską grypą (H1N1 pandemiczny 2009), zespołu ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej (SARS-CoV), zespół oddechowy Bliskiego Wschodu (MERS-CoV), Ebola (EBOV), Zika (ZIKV), Nipah (NiV) oraz Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) wywoływaną przez SARS-CoV-2. Jednakże, przełamywanie barier gatunkowych obserwowane jest nie tylko ze zwierząt na ludzi. Wykazano, że wirus Lagovirus europaeus, który charakterystyczny był dla królików, zaczął przełamywać bariery gatunkowe, przenosząc się na zające oraz odnotowano pierwsze przypadki zakażenia jeleni. W środowisku istnieje wiele czynników ryzyka i implikacji dla aktywności z wektorami wirusowymi z perspektywy międzygatunkowego przenoszenia wirusów w naturze.

Słowa kluczowe: SARS-CoV-2, wirusy, infekcja, układ odpornościowy

Informacje o autorze

Paulina Małkowska, doktorantka w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, członkini Zespołu Immunologii Doświadczalnej i Immunobiologii Chorób Zakaźnych i Nowotworów. Pracę doktorską wykonuje w dyscyplinie nauk biologicznych. Główne zainteresowania to immunologia, wrodzony układ odpornościowy oraz szlaki sygnałowe inicjujące odpowiedź przeciwwirusową.

Email: paulina.malkowska@phd.usz.edu.pl

Lidia Marek, dr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

TROSKA JAKO KOMPETENCJA ETYCZNA CZŁOWIEKA WE WSPÓŁCZESNYCH KRYZYSACH WOJENNYCH

Streszczenie

Wojna jest sytuacją trudną, kryzysową zakłócającą, czasami wręcz uniemożliwiającą dotychczasowe funkcjonowanie. I to w wymiarze totalnym, jednostkowym, zbiorowym i instytucjonalnym. Jest również źródłem refleksji i działań dla jej bezpośrednich uczestników oraz osób w różny sposób będących jej świadkami (czasami zapośredniczonymi przez media cyfrowe). Fenomenem bezpośrednio i pozytywnie interweniującym w sytuacji

wojny jest troska rozumiana jako kompetencja etyczna wyrażająca się w uczuciu niepokoju wywołanego trudną sytuacją własną i/lub innych osób, zainteresowaniu (zaangażowaniu emocjonalnym w poznanie specyfiki sytuacji) jej specyficznymi i wielowymiarowymi kontekstami oraz w szukaniu (i realizacji) strategii wsparcia tych, którzy znaleźli się w sytuacji trudnej. Troszczenie się jest złożoną kategorią uruchamiającą procesy poznawcze, afekty i działania. Jest wyrazem refleksji, sprawstwa i odpowiedzialności. Pełni także rolę celu mocno działającego na myśli, uczucia, które prowadzą do praktyk. Pełni rolę performatywną dla myśli, uczuć i aktywności. To kompetencja (zintegrowane myśli, uczucia i działania) etycznej interpretacji rzeczywistości oraz interwencji w sytuacji wielowymiarowo trudnej. Przedmiotem zainteresowania w wystąpieniu są obszary pedagogicznej troski w sytuacji kryzysu wojny w Ukrainie. W wystąpieniu zarysowane zostanie rozumienie troski (troski o innych, troski o siebie) jako kompetencji etycznej oraz wskazane zostaną główne wątki poszukiwań w zakresie poznania obszarów pedagogicznego troszczenia się w sytuacji kryzysu wojny.

Słowa kluczowe: troska, wojna, kompetencja etyczna

Informacje o autorze

Lidia Marek, doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika, nauczycielka akademicka w Uniwersytecie Szczecińskim; zainteresowania badawcze: odpowiedzialność jako kategoria pedagogiczna i edukacyjna, pedagogiczne aspekty czasu wolnego, promowanie aktywności młodzieży w życiu publicznym, idea światowego obywatelstwa.

ORCID: 0000-0002-8705-2510

Email: lidia.marek@usz.edu.pl

Federica Matera, mgr

University of Turin, Włochy

Jennifer Serrano García, mgr

University of Granada, Hiszpania

MAŁOLETNI CUDZOZIEMCY BEZ OPIEKI I POSTRZEGANIE STUDENTÓW STUDIÓW LICENCJACKICH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH: BADANIE WPŁYWU MEDIÓW

Streszczenie

Pomiędzy 2016 a 2019 rokiem znacznie wzrósł napływ dziecięcych uchodźców pozbawionych opieki dorosłych (en. Unaccompanied Foreign Minors - UFM) do Hiszpanii. Znaczna ich część znalazła schronienie w Andaluzji, która przyjęła 2057 osób z 9029 dzieci, które przebywały na terenie całego kraju (Statista, 2020). Większość młodocianych uchodźców przybyła na półwysep iberyjski z Afryki (Save the Children, 2018). Badania pokazują, iż pochodzenie uchodźców, w połączeniu ze stygmatyzującą polityką informacyjną mediów (Domínguez, Salas & Diz, 2021; Gómez Quintero, Carreras Aguerri & Gimeno Monterde, 2021), prowadzi do wytworzenia w społeczeństwie celowo zmanipulowanej i błędnej opinii na temat

populacji dziecięcych uchodźców (Magallon-Rosa, 2021). Konsekwencją owej opinii jest generowanie między innymi przemocy strukturalnej, której doświadczają dzieci (Penalva, 2002). Przekazywane przez media wybiórcze i z góry narzucające odbiorcom odpowiednią optykę informacje na temat UFM (Traverso, 2018; Milani & Matera, 2022), generują ułomny, stereotypowy i powierzchowny wizerunek małoletnich uciekinierów. Tworzą lęk przed uchodźcami oraz utrwalają uprzedzenia (Checa-Olmos & Arjona-Garrido, 2011) i nierówności społeczne (Martínez Lirola & Olmos Alcaraz, 2015). W oparciu o badania dotyczące relacji pomiędzy przekazem medialnym a nieformalną edukacją i uwarunkowaniami społecznymi (Liceras, 2003, 2005), postanowiliśmy zbadać w jaki sposób studenci wydziału pedagogicznego Uniwersytetu w Grenadzie postrzegają dziecięcych uchodźców, po wcześniejszym zaprezentowaniu im wiadomości medialnych na temat UFM. Celem pracy było również ustalenie roli edukacji uniwersyteckiej w umiejętności krytycznej analizy i interpretacji otrzymywanych informacji. Metodologia badań obejmowała pięć faz, wśród których znalazły się między innymi kwestionariusze oraz tzw. design thinking, będące metodą rozwiązywania problemów poprzez definiowanie potrzeb. Praca, obok oceny postrzegania uchodźców przez studentów uniwersytetu, miała również za zadanie określenie roli krytycyzmu w kontekście współczesnej edukacji.

Słowa kluczowe: małoletni cudzoziemcy bez opieki, komunikacja medialna, dezinformacja, percepcja społeczna, studenci

Informacje o autorach

Federica Matera doktorantka nauk psychologicznych, antropologicznych i pedagogicznych na Uniwersytecie w Turynie we Włoszech na Wydziale Filozofii i Nauk o Wychowaniu. Jej zainteresowania badawcze obejmują pedagogiczną opiekę nad małoletnimi uchodźcami pozbawionymi opieki rodzicielskiej oraz aspekty prawne w edukacji. Ekspert w zakresie pedagogiki ogólnej i społecznej (M-PED/01). Członek CESPE (Centro Latinoamericano de Estudio en Epistemología Pedagógica) i CIRPED (Centro Italiano di Ricerca Pedagogica). Zainteresowania naukowe obejmują pedagogikę społeczną, prawną, emancypacyjną i okresu wojny. Sprawiedliwość społeczną i edukacyjną. Społeczną marginalizację, włączenie i integrację. Migrację międzykulturowość. Prawa człowieka i dzieci. Profesjonalizm pedagogiczny i badania partycypacyjne w kontekście wielokulturowości.

Email: federica.matera@unito.it

Jennifer Serrano García, doktorantka w dziedzinie nauk o edukacji na Uniwersytecie w Granadzie, Hiszpania, w zakresie diagnozy, ewaluacji i interwencji psychopedagogicznej. Stypendium przed-doktoranckie FPU przyznane przez Ministerstwo Edukacji i Kształcenia Nauczycieli na okres 4 lat w Zakładzie Metod Badawczych i Projektowania. Zainteresowania badawcze: Migracja i interkulturowość, zmiany społeczne, innowacyjne modele pedagogiczne, młodzież zagrożona wykluczeniem, integracja i włączanie, marginalność.

Email: jenniserrano@ugr.es

Aneta Mika, dr

Wyższa Szkoła Edukacji i Terapii im. prof. Kazimiery Milanowskiej Wydział Zamiejscowy w Szczecinie, Polska

SZKOŁA WOBEC WYZWAŃ WSPÓŁCZESNOŚCI – POKOLENIE POCHYLONEJ GŁOWY

Streszczenie

W dzisiejszym świecie smartfony stały się najważniejszym przedmiotem codziennego użytku młodych ludzi. Nie tylko pozwalają na szybki i praktycznie nieograniczony dostęp do informacji, są źródłem rozrywki i stały się narzędziem umożliwiającym załatwianie codziennych spraw, ale przede wszystkim są najbardziej podstawowym narzędziem komunikacji. Studenci spędzają mnóstwo godzin przed ekranami smartfonów, co w efekcie daje astronomiczną liczbę prawie 5 000 godzin rocznie!

Nie da się zmniejszyć użycia smartfonów, postęp technologiczny jest w zasadzie procesem nie do zatrzymania, niemniej jednak warto wiedzieć, jak korzystać z tego wynalazku bez szkody dla zdrowia. Ponieważ coraz więcej młodych ludzi cierpi na schorzenia kręgosłupa i rąk, konieczne wydaje się poznanie źródła i mechanizmu powstawania tych schorzeń. Kiedy ciało znajduje się w pozycji pionowej, ciężar, z jakim głowa naciska na kręgi szyjne, wynosi około 5 kg. Pochylenie głowy gwałtownie zwiększa tę wartość, która przy 60° wzrasta nawet do 27 kg (wg badań dr Kena Hansraja). Uporczywe wpatrywanie się w ekran powoduje również nieustanne napięcie psychiczne, co w efekcie dodatkowo potęguje napięcie mięśni. Zmienia się również środek ciężkości ciała. Deformacja występuje nie tylko w odcinku szyjnym kręgosłupa, ale również w całym kręgosłupie, co powoduje zginanie się w trzech podstawach. W efekcie dyskopatia i zwyrodnienie kręgosłupa występuje coraz częściej u osób młodszych. Trwałe zginanie głowy do przodu powoduje charakterystyczną deformację szyi, nazywaną w środowisku medycznym „sms-ową szyją”. Niezbędna jest więc znajomość właściwych metod profilaktyki.

Słowa kluczowe: biomechanika, smartfon, zdrowie, fonoholizm

Informacje o autorze

Aneta Mika, profesor oświaty – fizyk z wykształcenia i z zamiłowania. Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Czynnny członek Ogólnopolskiego Klubu Demonstratorów Fizyki, członek Krajowego Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiego Festiwalu „Nauki Przyrodnicze na Scenie” – współorganizatorka wielu festiwali. Autorka ponad 30 publikacji z dziedziny biofizyki oraz dydaktyki fizyki. Wykładowca Wyższej Szkoły Edukacji i Terapii w Szczecinie oraz wicedyrektor XIV Liceum Ogólnokształcącego w Oddziałami Dwujęzycznymi w Szczecinie.

Email: a.mika@wseit.edu.pl

Małgorzata Mikut, dr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

MŁODZIEŻ POTRZEBUJE DZIAŁAŃ A DOROŚLI INSPIRACJI – SZKOŁA STAJE PRZED WAŻNYMI WYZWANIAM

Streszczenie

Dorastanie w drugiej dekadzie XXI wieku jest wyjątkowe, ponieważ żadne z żyjących współcześnie pokoleń nie doświadczyło wcześniej zjawiska pandemii i edukacji zdalnej. Dorastający różnie reagują na dynamicznie dokonujące się zmiany w ich życiu, ale wielu młodych ujawnia szereg problemów różnej natury. Znacząco obniżyły się wskazania procentowe młodych co do satysfakcjonującej ich jakości życia. Wielu młodych potwierdza obniżenie nastrojów, jak i poczucie braku wpływu na sprawy, które mają dla nich znaczenie. Młodzież doświadczająca niejednokrotnie marazmu i monotonii potrzebuje inspiracji, wsparcia i przestrzeni do działań. . Młodzi ludzie coraz częściej doświadczają kryzysów zdrowia psychicznego, a pandemia koronawirusa znacznie ten problem uwidoczniała i nasiliła. Doświadczenie pandemii znacząco ograniczyło młodym ludziom poczucie wpływu oraz możliwość działania i partycypowania. Wpłynęło na pilną potrzebę wyznaczenia kierunków długofalowego wsparcia w zakresie psychofizycznej kondycji młodzieży, relacji społecznych, a także budowania dla młodych przestrzeni do realnego działania i sprawstwa. Kreatywność, kooperacja, komunikacja i kreatywność to cztery ważne obszary uczenia się (4K) w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. Te umiejętności życiowe rozwijają się w działaniach i to w działaniach także z „obcymi wśród nas” – obcymi językowo, kulturowo, religijnie, cywilizacyjnie, co nabiera znaczenia w kontekście toczącej się wojny w Ukrainie. Szkoły stają w obliczu wyzwań, które wymagają inicjatyw oddolnych i odważnych zmian. Doświadczenie światowej pandemii ujawniło wiele kryzysów różnej natury, okazało się jednak cenną lekcją tego, co będzie coraz częściej nas wszystkich w życiu spotykać – stałość zmian. Priorytetowe dla szkół zatem powinno być akcentowanie umiejętności życiowych, Najważniejsza będzie zdolność radzenia sobie ze zmianą, uczenia się nowych rzeczy i zachowania równowagi psychicznej w nieznanym sytuacjach. Aby nadażać za tempem świata w 2050 roku, trzeba będzie nie tylko tworzyć nowe pomysły i produkty, lecz także, a może przede wszystkim, raz po raz tworzyć na nowo samego siebie. Celem tekstu jest wskazanie najważniejszych obszarów dla działań szkoły, które są otwarte na uczenie się 4K.

Słowa kluczowe: młodzież, edukacja, kreatywność, krytyczne myślenie, kooperacja

Informacje o autorze

Małgorzata Mikut, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, pedagożka, nauczycielka akademicka. Autorka publikacji z zakresu pedagogiki młodzieży i edukacji w wymiarze emancypacyjnym. Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Ogólnej, Dydaktyki i Studiów Kulturowych w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego w Polsce. Członkini oddziału Polskiego towarzystwa Pedagogicznego, Rady Dydaktycznej Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Szczecińskiego, a także Zespołu Pedagogiki

Młodzieży działającego przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Email: malgorzata.mikut@usz.edu.pl

Monika Olędzka, mgr

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Polska

WIELOKULTUROWOŚĆ W OBLICZU WOJNY - WYZWANIEM DLA PROCESU NAUCZANIA W EUROPIE ŚRODKOWEJ W XX I XXI WIEKU. DOŚWIADCZENIA K. IŁŁAKOWICZÓWNY A WSPÓŁCZESNA EDUKACJA

Streszczenie

Presja wojny, życie na obczyźnie w obliczu konfliktu militarnego, jest wyzwaniem dla edukacji na przestrzeni wieków. Celem artykułu jest pokazanie współczesnych wyzwań polskiej edukacji, która przyjmuje i wspiera ukraińskich uczniów. Dodatkowo jest on nawiązaniem do doświadczeń węgiersko-rumuńskich z życia na emigracji korepetytorki, pisarki, glottodydaktyka Kazimierzy Iłłakowiczówny. Jakże były, a jakie są metody nauczania, problemy, przed którymi staje wielokulturowe, wielonarodowościowe społeczeństwo Europy Środkowej? Praca ma pokazać mozaikę przykładów z życia szkolnego, z metodologii nauczania i dydaktyki, z którymi zmierza się współczesna edukacja, a które są echem z przeszłości Polonii podczas XX wojny światowej.

Słowa kluczowe: edukacja, wielokulturowość, Europa Środkowa, K. Iłłakowiczówna, język

Informacje o autorze

Monika Olędzka, asystent badawczo-dydaktyczny Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Wydział Humanistyczny, Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa oraz doktorantka Uniwersytetu Masaryka w Brnie (slawistyka). Nauczyciel w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Siedlcach. Mam doświadczenie pracy w Szkole Polskiej w Leeds jako nauczyciel języka polskiego oraz w szkole brytyjskiej jako nauczyciel wspierający.

Email: monika.oledzka1@uph.edu.pl

Elzbieta Perzycka, dr hab. prof. US

Uniwersytet Szczeciński, Polska

DETERMINANTY CZYTANIA KOMUNIKATÓW WIZUALNYCH ZNAJDUJĄCE SIĘ W PUBLICZNYCH PRZESTRZENIACH MIEJSKICH Z PERSPEKTYWY WOJNY NA UKRAINIE

Streszczenie

W obliczu multiplikacji wyobrażeń we wszystkich sferach życia człowieka, należy dyskutować o potrzebie rozwijania edukacji wizualnej, której celem

jest przygotowanie ludzi do czytania przekazów wizualnych w warunkach zmieniającej się rzeczywistości.

Na potrzeby wyzwania badawczego, którego źródłem była wojna na Ukrainie, zdefiniowano przedmiot zainteresowania naukowego, jakim są warunki odczytywania komunikatów wizualnych znajdujących się w publicznych przestrzeniach miejskich. Artykuł przedstawia fragment szerszego badania. Ze względu na nośnik zastosowanego przekazu wizualnego analizę oparto na zdjęciach przedstawiających przekazy wizualne wojny na Ukrainie, pozyskanych z miast w Republice Czeskiej i Polsce. Przyjęto, że teoria krytyczna i kultura wizualna skupiona na przekazie mogą się wzajemnie wspierać tradycjami swoich dyskursów w opisach analizowanych zjawisk. Na potrzeby badań teoria komunikacji wizualnej P.M. Lestera przyjęto, biorąc pod uwagę sześć perspektyw wiedzy: 1) historyczną, 2) osobistą, 3) etyczną, 4) kulturową, 5) techniczną i 6) krytyczną. wojna na Ukrainie.

Słowa kluczowe: czytanie wizualne, komunikacja wizualna, wojna, Ukraina

Informacje o autorze

Elżbieta Perzycka, doktor habilitowany nauk społecznych, specjalizuje się w zakresie kształcenia i teorii kultury. Prezes Stowarzyszenia Edukacja, Nauka, Kultura. Laureata różnych nagród i stypendiów, między innymi koordynatorka polsko - norweskiego projektu naukowo - badawczego finansowanego przez Norweski Fundusz Stypendialny. Koordynatorka międzynarodowego konsorcjum badawczego: projekt SIT w ramach programu MSCA-FP7 oraz partnerka z ramienia Stowarzyszenia międzynarodowego konsorcjum badawczego: TICASS w ramach programu MSCA-RISE H2020, w którym odpowiadała, za rozwój młodej kadry naukowej. Aktualnie realizuje badania w zakresie: komunikacji wizualnej, informacji cyfrowej, technologii w edukacji, kompetencji cyfrowych.

ORCID: 0000-0002-7829-3806

Email: elzbieta.perzycka@usz.edu.pl

Elżbieta Perzycka, dr hab. Prof. US

Uniwersytet Szczeciński, Polska

Eunika Baron-Polańczyk, dr hab. Prof. UZ

Uniwersytet Zielonogórski, Polska

WYKSZTAŁCENIE WYŻSZE PO DOŚWIADCZENIACH Z LOCKDOWN. PERSPEKTYWA MIĘDZYNARODOWA

Streszczenie

Zmiany w edukacji akademickiej wywołane pandemią COVID-19 znacznie przyspieszyły cyfryzację uczelni w wielu miejscach na świecie, jednocześnie uwydatniając szereg możliwości i ograniczeń związanych z kształceniem na odległość. Zmiany w stosunku do form kształcenia mogą oznaczać coś innego w przypadku obszarów typowo teoretycznych i nastawionych na zajęcia praktyczne lub laboratoryjne. W tej prezentacji poruszamy dwa szczególne zagadnienia związane z cyfrową transformacją szkolnictwa wyższego: jak studenci dostosują swoje kursy online oraz jak nauczyciele mogą efektywnie wykorzystać dostępne technologie.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie poglądów nauczycieli akademickich na preferencje form kształcenia akademickiego w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas blokady.

Słowa kluczowe: uczelnia wyższa, lockdown, nauczyciel, student

Informacje o autorach

Elżbieta Perzycka (jak wyżej)

Eunika Baron-Polańczyk (patrz pod nazwiskiem **Baron-Polańczyk** wyżej)

Agnieszka Pluta-Szkaradek, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

WYBÓR MIEJSCA PORODU WŚRÓD POLEK W ANGLII

Streszczenie

Człowiek, *homo sapiens*, istota rozumna. Osiągająca znacznie więcej niż inne gatunki na Ziemi, a jednak wciąż tak mało rozumiejąca i ufająca w proces narodzin. Współcześnie uznaje się, że bezpieczeństwo porodu dają lekarze, położne, sprzęty i maszyny nadzorujące stan matki i dziecka, by w momencie nieprawidłowości, móc szybko zareagować. Czy aby na pewno pomagamy w ten sposób?

Michel Odent, w swojej wieloletniej pracy położnika, wielokrotnie podkreślał, że „najważniejsze w porodzie, to nie przeszkadzać”. Tym samym mottem kieruje się najstarsza polska położna, przyjmująca porody domowe od ponad 25 lat, Irena Chołuj. Czyżby ich doświadczenie zawodowe pokazywało, że narodziny człowieka w XXI wieku okraszone są zbytnim przeszkadzaniem?

Artykuł ten nosi tytuł „Wybór miejsca porodu wśród Polek w Anglii”. Przedstawione zostały w nim wyniki badań dotyczących podejmowania decyzji na temat tego, gdzie i w jaki sposób kobieta zamierza rodzić. Na uwagę zasługuje fakt, że w momencie wyboru, Polka mieszkająca w Anglii dysponuje całym wachlarzem uczuć, co wpływa na jej postrzeganie rzeczywistości. Jednocześnie w artykule zauważone zostały różnice wynikające z kultury, rozumienia języka, ze środowiska, w jakim kobieta rodzi oraz jaki ma to wpływ na jej stan emocjonalny. Praca ta opiera się analizie stanu emocjonalnego, w tym podejścia do rozumienia fizjologii porodu oraz podstawowej wiedzy z zakresu okołoporodowego Polek mieszkających w Anglii. Do napisania tego artykułu posłużono się metodą uczestniczącej obserwacji, wywiadu, analizą materiałów źródłowych oraz ewaluacją kursu Polskiej Szkoły Rodzenia w UK i własną pracą zawodową. Uwzględnione zostaną również indywidualne cechy osobowości, stan przygotowania i zrozumienia porodu, jako naturalnego procesu oraz wsparcie okazane rodzącej i jej partnerowi. Poród to wydarzenie, które pozostaje z kobietą do końca jej życia. Nie da się go usunąć, wymazać z pamięci, dlatego tak ważne jest, aby przyszłe pokolenie rodziło się z szacunkiem i godnością. Natomiast eliminacja nadmiernej medykalizacji, na poczet edukacji przedporodowej i wzmocnienia kobiet w ich sprawczości i naturalnej umiejętności rodzenia dzieci, może doprowadzić, do tego, że zmniejszy się

ilość cesarskich cięć i konsekwencji z nimi związanymi. WHO zaleca, aby odsetek cesarskich cięć nie przekraczał 25%, a dane za rok 2019, zarówno dla Polski, jak i Wielkiej Brytanii dowodzą, że niemalże co druga kobieta rodzi dziecko przez powłoki brzuszne.

Słowa kluczowe: wybór, miejsce porodu, poród, rodzaje porodu, emocje

Informacje o autorze

Agnieszka Pluta-Szkaradek, mgr absolwentka studiów magisterskich Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, autorka książki "Poród zaczyna się w głowie", pedagog z wykształcenia, doula z zamiłowania. Od lat szuka naukowych dowodów oraz rozwiązań na dobre, piękne narodziny człowieka. Agnieszka Pluta-Szkaradek każdego dnia podąża za życiowym motto "Żyj tu i teraz". Jej optymistyczna natura wywołuje uśmiech na wielu twarzach. W swojej pracy naukowej pragnie odnaleźć przepis na doświadczenia porodu przez kobiety, w taki sposób, aby nie wywoływał on traumy, bowiem jak często wspomina: "lepiej zapobiegać niż leczyć".

ORCID: 0000-0003-2271-8411

Email: agnieszka.pluta-szkaradek@puno.ac.uk

Joanna Rachwał, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

ZNACZENIE CHOREOTERAPII W TERAPII OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Streszczenie

Według World Health Organization (WHO), za niepełnosprawne uważa się osoby, które nie mogą, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości samodzielnego życia indywidualnego i społecznego, na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznych lub psychicznych. Autorka w swoim referacie zauważa, iż choreoterapia wiąże się zarówno ze sferą społeczną, jak i rozwojową. Choreoterapia wpływa nie tylko na zmianę nastawienia jednostki z niepełnosprawnością do otoczenia, ale także o zwiększenie wydolności układu nerwowego. Dzięki choreoterapii osoba niepełnosprawna uczy się adekwatnych do sytuacji sposobów postępowania w codziennym życiu, internalizuje wartości, doskonali swoją koordynację ruchową, a przede wszystkim uwalnia się od bólu i cierpienia.

Słowa kluczowe: choreoterapia, niepełnosprawność

Informacje o autorze

Joanna Rachwał, nauczycielka polskiej szkoły w Balham w Londynie, Pedagog. Absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze oraz studiów podyplomowych na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego Zastępca Kierownika Zakładu Historii Emigracji na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie. Studentka studiów doktoranckich PUNO. Zakres

badan obejmuje takie zagadnienia, jak: wielokulturowosc srodowisk londyńskich, emigracja, akulturacja, choreoterapia.

ORCID: 0000 0002 5141 0195

Email: joanna.rachwal@puno.ac.uk

Anessa Shafi, prof.

University of Kashmir, India

Mohmad Saleem Jahangir, dr

University of Kashmir, India

PREFEROWANE FORMY KSZTAŁCENIA W OPINIACH NAUCZYCIELI W INDIACH

Streszczenie

Celem badan bylo ustalenie, jakie preferencje edukacyjne preferuja uczniowie i nauczyciele. Badania przeprowadzono na podstawie tego samego kwestionariusza w sześciu krajach: Polsce, Kenii, Chinach, Wietnamie, Słowacji, Indiach. W badaniach uczestniczyli studenci i nauczyciele. Nauczyciele i studenci zostali zapytani o preferencje dotyczace form kształcenia: nauczanie stacjonarne, hybrydowe czy internetowe. Doboru metod dokonano po konsultacjach z badaczami i z uwzględnieniem wcześniejszych badan prowadzonych w tej kwestii. Przedstawiamy próbke badan z India i dotyczy ona nauczycieli.

Słowa kluczowe: teacher, forms of education, higher education

Informacje o autorach

Anessa Shafi, pracuje na Uniwersytecie w Kaszmirze od 1991 roku i obecnie kieruje katedra socjologii. Specjalizuje sie w dziedzinie gender studies, ma na swoim koncie dwie ksiazki oprócz wielu prac naukowych opublikowanych w różnych renomowanych czasopismach. Obecnie jest Członkiem, Komitetem Zarządzającym prestiżowego Indyjskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz północno-zachodniego Indyjskiego Towarzystwa Socjologicznego. Pełniła funkcję regionalnego koordynatora projektów „Wzmocnienie zdolności funkcjonariuszy do udziału w spisie ludności 2011” oraz „Wsparcie szkolenia i budowania zdolności rachmistrzów na potrzeby spisu społeczno-gospodarczego i kastowego 2011”. Uczestniczyła w różnych międzynarodowych i krajowych konferencjach/seminariach/warsztatach w kraju i poza jego granicami, będąc w sponsorowanym przez UGC w Paryżu w ramach programu wymiany indyjsko-francuskich naukowców społecznych.

Email: aneesashafi@yahoo.co.in

Mohmad Saleem Jahangir starszy adiunkt, od 2008 roku pracuje na Wydziale Socjologii Uniwersytetu Kaszmirskiego. Interesuje się nierównościami społecznymi i przestrzennymi, globalizacją i marksizmem, ma na swoim koncie ksiazkę, a także wiele prac badawczych opublikowanych w różnych renomowanych czasopismach. Ponadto, będąc stypendystą Marie Curie w 2014 r. na Uniwersytecie w Maceracie we Włoszech, w 2015r. przebywał również na Uniwersytecie Szczecińskim w Polsce w ramach 7 Programu Ramowego,

Marie Curie Actions, People, International Research Staff Exchange Scheme.

Email: saleemjehangir@gmail.com

Jakub Śledziowski, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

ZARZĄDZANIE STREFĄ PRZYBRZEŻNĄ W RAMACH OGRANICZEŃ PANDEMICZNYCH

Streszczenie

Pandemia COVID-19 jest jedną z najbardziej niszczycielskich globalnych epidemii XXI wieku, która dotknęła wszystkie kraje. Ograniczenia w przemieszczaniu się, zamknięte granice, ograniczona działalność obiektów noclegowych oraz ograniczenia w zakresie wyżywienia miały bezpośredni negatywny wpływ na branżę turystyczną, spowodowały też znaczny spadek dochodów z turystyki, zwłaszcza w gminach, w których turystyka stanowi główne źródło dochodów. Strefa nadmorska jest wyjątkowo atrakcyjnym obszarem, często wybieranym jako cel letniego wypoczynku. Przepływ ruchu turystycznego został jednak zakłócony; turyści przybywają do strefy przybrzeżnej, obawiając się nowych ograniczeń i utraty pieniędzy często rezerwują noclegi w ostatniej chwili. Z tego powodu bałtyckie plaże były w ostatnich latach mocno przepełnione i obciążone wysokim wskaźnikiem zakażeń. Ostatnie badania potwierdziły, że na rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 duży wpływ ma agregacja i heterogeniczność populacji. W tym kontekście uważam, że odkrycie odpowiedniej metodologii zarządzania pojemnością nośną plaży za pomocą zautomatyzowanego monitoringu brzegowego będzie miało znaczące implikacje dla gmin nadmorskich. Taka metodologia pomoże regulować dostęp do plaży, ograniczyć frekwencję oraz zapewnić przestrzeganie minimalnego dystansu społecznego zalecanego przez władze sanitarne. W ostatniej dekadzie fotogrametria oparta na UAV stała się powszechnym narzędziem do analizy różnych typów stref przybrzeżnych. W ten sposób drony umożliwiają gromadzenie danych wieloczasowych, które następnie mogą być analizowane w celu oceny nie tylko naturalnych zmian przestrzenno-czasowych wybrzeża, ale także aspektów społecznych. Proponowane badania pozwolą opracować nową metodologię opartą na analizie sztucznej inteligencji, która może dostarczyć bieżących informacji o gęstości użytkowników strefy przybrzeżnej w skali regionalnej.

Słowa kluczowe: UAV, głębokie uczenie, strefa przybrzeżna, wykrywanie użytkownika

Informacje o autorze

Jakub Śledziowski, doktorant w Instytucie Nauk o Morzu i Środowisku na Uniwersytecie Szczecińskim, licencjonowany pilot UAV (VLOS, BVLOS), pilot PPG, instruktor UAV. Z wykształcenia geograf, specjalista GIS, prowadzi badania naukowe w strefie brzegowej z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych oraz różnych technik obrazowania przestrzennego z wykorzystaniem fotogrametrii oraz lidara. Na codzień

pracuje we Włoszech jako pilot dużych bezzałogowych statków powietrznych, które przenoszą ładunki o wadze do 100kg. Posiada wieloletnie doświadczenie w branży IT oraz w branży edukacyjnej jako nauczyciel i trener.

Email: jakub.sledziowski@usz.edu.pl

Aleksandra Sobczak, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

RYZYKOWNE ZACHOWANIE NASTOLATKÓW

Streszczenie

Na posterze zaprezentowano ryzykowne zachowania młodzieży. Poster podzielony jest na 3 części. Pierwsza dotyczy ryzyka uzależnień chemicznych: alkoholizmu, palenia tytoniu, zażywania narkotyków i niemedycznego zażywania leków. W dalszej części przedstawiono ryzyko uzależnienia behawioralnego: nadużywanie technologii cyfrowych, oglądanie filmów porno, wczesna aktywność seksualna, zakupoholizm i hazard. Ostatnia część przedstawia ryzykowne zachowania związane ze zdrowiem i życiem towarzyskim, takie jak nadużywanie fast foodów, nienawiść w Internecie, wulgaryzmy i kradzieże. Na posterze prezentowane są najnowsze badania i statystyki dotyczące tematu.

Słowa kluczowe: młodzież, zachowania ryzykowne, uzależnienie, agresja

Informacje o autorze

Aleksandra Sobczak (ur. 1996 w Szczecinie) magister nauk o rodzinie i kryminologii. Doktorantka z pedagogiki. Pasją naukową jest suicydologia, w szczególności zachowania samobójcze nastolatków. Pracuje jako socjoterapeuta w świetlicy środowiskowej z dziećmi i ich rodzicami.

Email: aleksand.sobczak@gmail.com

Jarosław Solecki, mgr
Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

KIERUNEK DECENTRALIZACJA. SZTUKA W SIECI W OBLICZU WSPÓŁCZESNYCH ZMIAN

Streszczenie

Doświadczenie pandemii wywołanej przez Covid-19 pokazało, jak ważna jest obecność ludzi i wytworów kulturowych w sieci. Wykład przedstawi nowe trendy zmieniające internet, które mają istotny wpływ zarówno na tworzenie sztuki, jak i jej prezentację. Przedstawione zostaną ciekawe rozwiązania wystawiennicze wynikające z rozpoznania problemów budowy galerii 3D, a także trudności z transpozycją prawdziwego dzieła sztuki (malarstwa, rzeźby, instalacji) w przestrzeni wirtualnej. Szczególną uwagę zwrócę na wirtualną wystawę mojej rzeźby „Dystopia imitacji”, która

nawiązuje do sztuki konceptualnej oraz do barokowego obrazu Johanna Vermeera „Mleczarka”. Posługując się fotograficzną dokumentacją realizacji rzeźby, pokazuję, jak performowanie działań artystycznych, opartych na powstających w tym procesie skojarzeniach (lub ideach), może wpływać na twórczość w skanach 3D. Idea rzeźby wirtualnej znalazła swoją kontynuację w włączeniu sali wystawowej, jako elementu instalacji artystycznej, w proces twórczy. Punktem wyjścia do projektu była próba znalezienia wspólnych cech procesu rzeźbienia w tak diametralnie przeciwstawnych materiałach, jak kamień, glina i skany 3D. Jednym z wyzwań współczesnego świata są wysiłki zmierzające do stworzenia zdecentralizowanych wirtualnych przestrzeni do budowy nie tylko galerii, ale nawet całych muzeów internetowych z infrastrukturą wydawniczą i edukacyjną. Prelekcja zaprezentuje również rozwiązania z sieci Web 3.0 wynikające z rozwoju technologii blockchain i nowych, zdecentralizowanych systemów społeczno-ekonomicznych (DeFi, DAO). Zwróć uwagę na nowatorskie podejście do bezpieczeństwa danych, nadawanie wartości i potwierdzanie oryginalności dzieł artystycznych zakodowanych w formie Non-Fungible Tokens (NFT), postaram się również wskazać wynikające z tego możliwości artystycznej kreacji.

Słowa kluczowe: decentralizacja Internetu, sztuka, NFT, Galeria Sztuki Blue Point, rzeźba 3D

Informacje o autorze

Jarosław Solecki, artysta mieszkający w Anglii, absolwent Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu (Polska), laureat stypendiów artystycznych Arts Council England. Obecnie jest pracownikiem naukowym Instytutu Kultury Europejskiej Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie (PUNO), zajmującym się antropologią wizualności i nowych mediów. Jest członkiem British Association for Slavonic & East European Studies (BASEES). Główne obszary jego działalności artystycznej to: rzeźba; sztuka performatywna w przestrzeni publicznej; sztuka zaangażowana społecznie [wykluczenie społeczne]; środowisko wirtualne; możliwości łączenia nowych technologii i sztuki z komunikacją wizualną w przestrzeni publicznej. Był również uczestnikiem projektu artystyczno-badawczego TICASS: Imaging technologies in communication, art and social sciences (Horizon 2020 EU no 734602). Jego najnowszym projektem jest wirtualna Blue Point Art Gallery London, w ramach łączenia nowych technologii ze sztuką.

ORCID: 0000-0002-5929-2023

Email: jaroslaw.solecki@puno.ac.uk

Jan Stebila, dr hab.

Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, Słowacja

PREFEROWANE FORMY KSZTAŁCENIA W OPINIACH STUDENTÓW NA SŁOWACJI

Streszczenie

Celem badań było ustalenie, jakie preferencje edukacyjne preferują uczniowie i nauczyciele. Badania przeprowadzono na podstawie tego samego kwestionariusza w sześciu krajach: Polsce, Kenii, Chinach, Wietnamie, Słowacji, Indiach. W badaniach uczestniczyli studenci i nauczyciele. Nauczyciele i studenci zostali zapytani o preferencje dotyczące form kształcenia: nauczanie stacjonarne, hybrydowe czy internetowe. Doboru metod dokonano po konsultacjach z badaczami i z uwzględnieniem wcześniejszych badań prowadzonych w tej kwestii. Przedstawiamy próbkę badań ze Słowacji i dotyczy ona studentów.

Słowa kluczowe: student, formy kształcenia, szkolnictwo wyższe

Informacje o autorze

Ján Stebila, dr hab. pracuje jako kierownik Katedry Technik i Technologii na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy. Jego projekty badawcze koncentrują się głównie na zastosowaniach technologii informacyjno-komunikacyjnych w kształceniu technicznym, w kształceniu ustawicznym edukacji technicznej w społeczeństwie informacyjnym. Duży nacisk kładzie na pisanie dokumentacji pedagogicznej (podręczniki i podręczniki dla szkół podstawowych), podręczników uniwersyteckich oraz pomocy dydaktycznych dla jednostek podstawowych nowych programów studiów I i II stopnia studiów wyższych z naciskiem na kształcenie techniczne. Jego prace naukowe koncentrują się na wynikach badań z ostatnich 12 lat pracy dydaktycznej na uniwersytecie. Artykuły, o których mowa, obejmują wyniki analiz dokumentów programowych kształcenia, wprowadzenie nowych eksperymentalnych metod i elementów nauczania oraz wyniki opartych na wiedzy testów dydaktycznych dla uczniów szkół podstawowych.

Email: jan.stebila@umb.sk

Oleksandr Veretilnyk, mgr

Uniwersytet Szczeciński, Polska

SANKCJE MIĘDZYNARODOWE WOBEC ISLAMSKIEGO EMIRATU AFGANISTANU I ICH WPŁYW NA BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE PAŃSTWA AFGAŃSKIEGO

Streszczenie

Zakończenie zimnej wojny położyło kres rywalizacji między dwoma mocarstwami globalnymi – USA i ZSRR i zapoczątkowało nowy etap współpracy między państwami będącymi stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa ONZ. Przykładami takiej współpracy są: reakcja społeczności międzynarodowej

na inwazję wojsk irackich w Kuwejcie w 1990 r., przeprowadzona przez koalicję międzynarodową operacja wojskowa mająca na celu wyzwolenie Kuwejtu spod okupacji irackiej, a także nałożenie na Irak sankcji ONZ. Od tego czasu sankcje stały się najważniejszym narzędziem wpływu na państwa, które łamią prawo międzynarodowe i nie są pod ochroną poszczególnych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ (jak Izrael, który jest pod patronatem Stanów Zjednoczonych Ameryki, którzy blokują wszelkie próby zmuszenia Izraela do pokoju na Bliskim Wschodzie poprzez nałożenie na niego sankcji przez ONZ). Od 1966 roku Organizacja Narodów Zjednoczonych wprowadzała sankcję ponad 30 razy. Wśród krajów, wobec których one zostały wprowadzone były: Rodezja Południowa (współczesne Zimbabwe), RPA, była Jugosławia, Haiti, Irak, Angola, Rwanda, Sierra Leone, Somalia, Etiopia, Erytrea, Liberia, Demokratyczna Republika Kongo, Wybrzeże Kości Słoniowej, Sudan, Liban, Korea Północna, Iran, Libia, Gwinea Bissau, Republika Środkowoafrykańska, Jemen, Sudan Południowy i Mali. W niniejszym artykule przedstawiono wyniki badań dotyczących wpływu sankcji międzynarodowych na bezpieczeństwo narodowe powojennego Afganistanu.

Słowa kluczowe: Afganistan, Talibowie, sankcje międzynarodowe, ONZ, bezpieczeństwo narodowe

Informacje o autorze

Aleksandr Veretilnyk, doktorant Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego (dyscyplina naukowa: nauki o polityce i administracji). Zainteresowania badawcze: Afganistan, Bliski Wschód (szczególnie konflikt palestyńsko-izraelski, Wzgórza Golan, irański program nuklearny), stosunki międzynarodowe, poradziecka Azja Środkowa, relacje sunnicko-szytyckie, bezpieczeństwo regionalne i międzynarodowe.

Email: oleksandr.veretilnyk@phd.usz.edu.pl

Wojciech Walat, dr hab. prof. URz
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

ANALFABETYZM FUNKCJONALNY – WYZWANIE DLA NOWOCZESNEJ EDUKACJI

Streszczenie

We współczesnych systemach edukacyjnych w coraz szerszym zakresie występuje problem analfabetyzmu funkcjonalnego. Pojawia się zatem fundamentalne pytanie: czy społeczeństwo, w którym duży odsetek osób pozostaje na poziomie niemal przedszkolnym, jest w stanie racjonalnie pracować – kierować własnym życiem i społecznym? Źródłem tego stanu rzeczy upatruje się przede wszystkim w dominującej dziś komunikacji sieciowej, stąd współczesnego człowieka określa się mianem człowieka podłączonego do internetu, czyli homo interneticus (internetus).

Słowa kluczowe: analfabetyzm, analfabetyzm funkcjonalny, społeczeństwo informacyjne

Informacje o autorze

Wojciech Walat, doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki (specjalności: pedagogika ogólna, dydaktyka ogólna), profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zainteresowania badawcze obejmują teorię książki szkolnej, kształcenia technicznego i informatycznego oraz zasady funkcjonowania systemów oświatowych. Kieruje czasopismem naukowym „Edukacja - Technika - Informatyka”. Autor lub współautor kilkuset publikacji naukowych i popularno-naukowych, w tym monografii oraz podręczników szkolnych, zeszytów ćwiczeń i programów nauczania techniki i informatyki dla szkół podstawowych i gimnazjów.

ORCID: 0000-0002-3158-1923

Email: wwalat@ur.edu.pl

Urszula Walczak, mgr

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

WIELOKULTUROWA RODZINA A WYZWANIA WSPÓŁCZESNOŚCI

Streszczenie

Współczesny świat staje się coraz bardziej zglobalizowany w wyniku czego coraz więcej ludzi przekracza granice oraz osiedla się w społeczeństwie, które różni się pod wieloma aspektami od kultury kraju ich pochodzenia. Zjawisko migracji odgrywa ważną rolę w kształtowaniu współczesnych modeli wielokulturowości, która powstaje na skutek przemian więzi społecznych, uwarunkowań globalnych oraz makrostrukturalnych. Migracja zależna od cyklu życia człowieka i rodziny powoduje zmianę jej sytuacji. Wpływa na strukturę i sposób funkcjonowania rodziny oraz łączy się ze zjawiskami procesu migrowania. Wielokulturowość jako ważny temat rozważań przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych, stanowi istotny proces, który prowadzi do modyfikacji obrazu świata społecznego. Wskazuje na obecność różnorodnych kultur w obrębie jednego państwa oraz umożliwia tworzenie wielokulturowych rodzin o zróżnicowanych cechach kulturowych. Rodziny te tworzą pary różnych narodowości, które mówią zróżnicowanymi językami i pochodzą z odmiennych kultur, co wpływa na proces kształtowania tożsamości każdego z jej członków. Relacje międzykulturowe jakie zachodzą w takich rodzinach kształtują się w obrębie mikrostruktur społecznych, w wymiarze lokalnym na poziomie małych grup. „Lokalna perspektywa” wskazuje na czynniki, które współdecydują o charakterze relacji międzykulturowych oraz sposobach doświadczania wielokulturowości w sytuacji wyzwań współczesnego świata. Jednym z takich wyzwań jest międzykulturowy konflikt, który wpisuje się w specyfikę wielokulturowych rodzin. Obejmuje on szerokie spektrum czynników oddziałujących na funkcjonowanie rodziny i poszczególnych jej członków. Rodziny wielokulturowe stoją przed wyzwaniami podobnymi do innych rodzin. Dotyczą one wartości, tradycji, edukacji, kwestii prawnych, miejsca zamieszkania, czy roli rodziny w dalszym życiu jej członków. Jednak w rodzinach wielokulturowych współczesne wyzwania stawiane wobec nich, komplikuje zróżnicowanie pod względem rodzinnych kultur i tradycji. Związki

wielokulturowe świadomie pracują nad różnicami oraz wspólnie stawiają czoła wyzwaniom. Istotnym wsparciem dla rodzin wielokulturowych powinna być edukacja międzykulturowa oraz pomoc instytucjonalna.

Słowa kluczowe: migracja, wielokulturowość, rodzina wielokulturowa, wyzwania, edukacja międzykulturowa

Informacje o autorze

Urszula Walczak, pedagog, pedagog specjalny ze specjalizacją oligofrenopedagogika z reedukacją, absolwentka Psychologii Stosowanej. Certyfikowany doradca psychoseksualny oraz rodzinny, dyplomowany seksuolog społeczny. Dyplomowany trener kreatywności, certyfikowany Trener Treningu Umiejętności Społecznych oraz Trener TUS osób z autyzmem i zespołem Aspergera I I II stopnia. Certyfikowany mediator, trener grupowy treningu zastępowania agresji (ART)®, terapeuta ręki I oraz II stopnia, instruktor rytmiki oraz dyplomowany protetyk słuchu. Kierownik Zakładu Nauk o Zdrowiu Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie, doktorantka studium doktoranckiego PUNO oraz Wydziału Nauk Społecznych na Uniwersytecie Szczecińskim. Doradca psychoseksualny Polskiego Centrum Zdrowia Publicznego w Londynie. Jej zainteresowania badawcze oscylują wokół zjawiska akulturacji polskich emigrantów w Wielkiej Brytanii, integracji międzykulturowej polskich kobiet w związkach mieszanych oraz samotności, osamotnienia i nostalgii Polaków na emigracji. Zajmuje się tematyką emigracyjną oraz imigracyjną, a także zagadnieniami integracji i edukacji międzykulturowej. Uczestniczka projektów naukowo-badawczych oraz międzynarodowych konferencji i sympozjów naukowych podczas których wygłasza referaty dotyczące własnych osiągnięć badawczych. Autorka publikacji naukowych oraz popularnonaukowych z zakresu zdrowia seksualnego, związków wielokulturowych, procesu akulturacji oraz zjawiska nostalgii i samotności występującego wśród Polaków na emigracji. Współorganizatorka czterech Kongresów Kobiet Polskich w Wielkiej Brytanii w latach 2012-2016. Współpracuje z polskimi szkołami oraz organizacjami pomocowymi dla Polonii na terenie Anglii. Dyżuruje przy telefonie zaufania dla Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii. Członkini Senatu, Koła Naukowego PUNO, Polskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz Polish Psychologist's Association w Londynie. Zajmuje się arteterapią-leczeniem przez sztukę. Uprawia ikonopisarstwo oraz malarstwo. Prowadzi własną praktykę doradztwa psychoseksualnego i rodzinnego.

ORCID: 0000-0002-9838-5417

Email: urszula.walczak@puno.ac.uk

Tomasz Warzocha, dr inż
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

NAUCZYCIEL AKADEMICKI WOBEC WYZWAŃ WSPÓŁCZESNEJ EDUKACJI WYŻSZEJ

Streszczenie

Transformacje technologiczne oraz szybki rozwój coraz nowszych technologii informacyjno-komunikacyjnych ma znaczący wpływ na przemiany pokoleniowe zachodzące przy ich udziale, jednocześnie kształtując pewne cechy osobowościowe współczesnych pokoleń. Nauczyciel akademicki, jako wzorzec dla młodego pokolenia studentów powinien sprawnie, posługiwać się narzędziami wspomagającymi proces edukacyjny i jednocześnie pokazywać możliwości, gdzie i w jaki sposób można je wykorzystywać w celu własnego rozwoju zawodowego.

Słowa kluczowe: edukacja, nauczyciel akademicki, kształcenie, cyfrowa społeczność

Informacje o autorze

Tomasz Warzocha, adiunkt w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego, pracuje w Zakładzie Edukacji Nauczycieli. Głównym przedmiotem zainteresowań badawczych są nowe media i technologie w procesie nauczania, dydaktyka szkoły wyższej (nauczyciele i studenci), kompetencje nauczycieli. Organizator międzynarodowej konferencji naukowej Edukacja-Technologia-Informacja.

ORCID: 0000-0001-8393-3989

Email: twarzocha@ur.edu.pl

Aleksandra Werner, mgr
Uniwersytet Szczeciński, Polska

TURYSTYKA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W UE – STRONA POPYTOWA ORAZ PODAŻOWA

Streszczenie

Szacuje się, że osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawnościami stanowią 15% światowej populacji, przy czym częstość występowania niepełnosprawności jest wyższa w krajach rozwijających się. Jedna piąta z tej szacunkowej liczby na świecie, czyli od 110 do 190 milionów osób, doświadcza znacznego stopnia niepełnosprawności. W Unii Europejskiej (UE) średnio co czwarty obywatel jest osobą z niepełnosprawnością. Celem pracy jest ukazanie potencjału wśród osób z niepełnosprawnościami do udziału w wyjazdach turystycznych. Ważną kwestią przy próbie oszacowania wielkości strony popytowej oraz podażowej są odpowiednio ustalone i przyjęte kryteria definiowania zdrowia, choroby oraz niepełnosprawności.

W niniejszym opracowaniu zastosowano metodę analizy danych wtórnych. Pozwala ona na zobrazowanie wielkości rynku turystycznego. Analizę

przeprowadzono na podstawie dostępnych danych statystycznych i raportów dotyczących turystyki. Przechodząc do uzyskanych wyników warto podkreślić, że najwyższym stosunkiem osób z niepełnosprawnością do pełnosprawnej części społeczeństwa wyróżniają się: Łotwa (40,1), Estonia (39,7) oraz Słowenia (35,4). Średnio co trzecią osobę z tych krajów dotyka aspekt niepełnosprawności. Potencjalny rynek osób z niepełnosprawnościami w UE wynosi ponad 80 mln osób, a jeżeli uwzględnimy dodatkowo seniorów i osoby towarzyszące to około 130 mln. Należy zwrócić uwagę, że badanie niepełnosprawności jest problematyczne ze względu na trudności definicyjne oraz różnorodny okres przeprowadzenia badania przez organizacje. Różne źródła danych mają inną tematykę główną, która podaje dane o częściowo innej grupie, co związane jest z wrywkowością i brakiem tworzenia spójnego obrazu na temat populacji osób z niepełnosprawnościami. Należy podkreślić, że grupa turystów z niepełnosprawnościami stanowi ważny segment podróżujących, którzy mają odpowiednie środki finansowe i zdolności fizyczno-psychiczne, ale zauważa się, w Polsce i na świecie, lukę po stronie podażowej. Kluczowe znaczenie ma także rozpowszechnianie informacji o posiadanych dostępnych usługach przez przedsiębiorców i rejestracja swoich obiektów na takich platformach jak Pantou, która wspiera osoby z niepełnosprawnościami podróżujące po świecie.

Słowa kluczowe: Turystyka dla wszystkich, turystyka integracyjna, turystyka dostępna

Informacje o autorze:

Aleksandra Werner, doktorantka w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, absolwentka studiów magisterskich o specjalności Medical, Wellness&Spa na Uniwersytecie Szczecińskim, członek Rady Doktorantów Szkoły Doktorskiej oraz Interdyscyplinarnego Koła Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego. Obszary zainteresowań badawczych: turystyka dla Wszystkich, turystyka dostępna, turystyka włączająca. Zainteresowania poza naukowymi: psychologia zachowań (model DISC), zarządzanie zasobami ludzkimi, gry planszowe, podróże.

Email: aleksandra.werner@phd.usz.edu.pl

Małgorzata Witkowska, MBA, mgr,
Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Wielka Brytania

WYBRANE METODY IDENTYFIKACJI RYZYKA W PROJEKCIE - KONTEKST PRACY HYBRYDOWEJ I HEURYSTYK

Streszczenie

Wraz z rozwojem technologii w latach 70-80 ubiegłego stulecia, firmy zaczęły dopuszczać możliwość pracy zdalnej. Dostęp do Internetu oraz rozwój komputerów osobistych sprawił, że dostęp do zespołów projektowych został poszerzony również o specjalistów z innych, wcześniej niedostępnych obszarów. W czasie pandemii COVID-19, wiele firm zmieniło tryb pracy na zdalny - telepracę. Wg badania przeprowadzonego w 2021 r.

przez GALLUP, w najbliższych latach aż 70% badanych, preferowałoby model hybrydowy, co w znaczący sposób wpływa na prowadzenie projektów. Identyfikacja ryzyka, będąca kluczowym elementem zarządzania projektem, sięga do wielu metod. Wiele z nich do tej pory, opierała się na fizycznej interakcji członków zespołu. Model hybrydowy uczestników projektu, z uwagi na częściową lub całkowicie zdalną pracę zespołu, tworzy ryzyko wystąpienia heurystyk (tzw. „myślenia na skróty”) i błędów poznawczych, w miejscach do tej pory niespotykanych. Kierownik projektu staje przed wyzwaniem, gdzie pracując z zespołami w modelu hybrydowym, musi interaktywnie wykorzystać dostępne narzędzia, jednocześnie minimalizując wpływ pracy zdalnej na rezultaty analiz. Prezentowana treść jest przeglądem wybranych metod identyfikacji ryzyka w zarządzaniu projektem IT w kontekście pracy hybrydowej oraz heurystyk wpływających na pracę zespołów. Przybliżono najczęściej występujące heurystyki oraz błędy poznawcze mające wpływ na metody wymagające interakcji. Aby zobrazować omawiane sytuacje, autorka przeprowadziła studium przypadku, wskazując na wyzwania związane z modelem hybrydowym w projekcie IT.

Słowa kluczowe: heurystyki, tendencyjność poznawcza, zarządzanie ryzykiem, zarządzanie projektami, hybrydowy model pracy, analiza ryzyka

Informacje o autorze

Małgorzata Witkowska, doktorantka na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie, absolwentka Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu (mgr), Master of Business Administration (MBA) na Uniwersytecie w Lipsku, absolwentka studiów na Wydziale Informatyki, Politechniki Szczecińskiej. Przez wiele lat w ramach zainteresowań zawodowych skupiała uwagę na tematyce zarządzania IT, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania projektami i ryzykiem. Obecnie pracuje jako Menedżer Sytuacji Kryzysowych w obszarze cyber-bezpieczeństwa. Dodatkowo jest związana z Polskim Uniwersytetem na Obczyźnie w Londynie jako zastępca kierownika Zakładu Informatyki. Jest wykładowcą wizytującym w Wyższej Szkole Handlowej we Wrocławiu (wykłady z Zarządzania Ryzykiem). Zainteresowania badawcze koncentrują się na zarządzaniu ryzykiem i projektami w kontekście heurystyk i błędów poznawczych, współczesnych metod podejmowania decyzji, metody *Design Thinking*.

ORCID: 0000-0002-3463-3549

Email: malgorzata.witkowska@puno.ac.uk

Human beings and the challenges of the contemporary world

IV International
Interdisciplinary
Academic Conference

Polish University Abroad (PUNO)
11-12th June 2022 London – Online

PATRONI MEDIALNI

KSIEGA ABSTRAKTÓW STWORZONA PRZEZ:

Polish University Abroad
238-246 King Street, London, W6 0RF, United Kingdom
Charity no. 298510

Projekt logotypu konferencji: mgr Jarosław Solecki
Redakcja: dr G. Czubińska, prof. PUNO, dr hab. E. Perzycka, prof. US,
mgr A. Gapińska, mgr K. Karita, mgr A. Ligęza, mgr M. Witkowska, MBA,
Tłumaczenia: mgr Tomasz Dziwiński, mgr Adriana Górka, mgr Adrian Ligęza
Informacje o autorach i streszczenia zostały dostarczone przez prelegentów

